

Arbeidsgiveravgift til folketrygden for 2010

Det er i avgiftsvedtaket for 2010 foretatt en omstrukturering av vedtakets oppbygging. Dette er gjort for å gjøre vedtaket mer oversiktlig og reglene lettere tilgjengelig.

Arbeidsutleie har frem til nå ikke vært omfattet av unntaket for ambulerende virksomheter mht soneplassering for avgiftsberegningen. I avgiftsvedtaket for 2010 er unntaket for soneplassering for ambulerende virksomheter gitt tilsvarende anvendelse for arbeidsutleie. Dette innebærer at virksomheter som driver med arbeidsutleie ved avgiftsberegningen skal legge til grunn avgiftssatsen i sonen hvor arbeidet er utført når arbeidstakeren har utført hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn der virksomheten er registrert.

Det er ellers ikke gjort betydelige endringer i reglene om beregning av arbeidsgiveravgift fra 2009 til 2010.

- 1 Oversikt over reglene**
 - 1.1 Innledning
 - 1.2 Regelverk
 - 1.3 Generelt om avgiftsplikten
 - 1.4 Oversikt over soner og satser
 - 1.5 Regler for soneplassering
 - 1.6 Fribeholdsordningen
 - 1.7 Næringer som skal benytte høy sats
 - 1.8 Statlig sektor
 - 1.9 Svalbard
- 2 Soner og satser – hovedregel**
 - 2.1 Innledning
 - 2.2 Fribeholdsordningen i sone Ia
 - 2.2.1 Utgangspunkt
 - 2.2.2 Fribeholdet
 - 2.2.3 Ett fribehold per foretak
 - 2.2.4 Når fribeholdet er brukt opp
 - 2.2.5 Annen bagatellmessig støtte
 - 2.3 Særlig om sone IVa
 - 2.4 Unntak for veitransport
 - 2.4.1 Fribehold for veitransport
 - 2.4.2 Foretak med egen transport
 - 2.5 Unntak for statsforvaltningen og helseforetakene
 - 2.5.1 Innledning
 - 2.5.2 Statsforvaltningen
 - 2.5.3 Helseforetakene
 - 2.6 Statsstøtte til foretak i vanskeligheter

3 Soneplassering

- 3.1 Hovedregelen
 - 3.1.1 Innledning
 - 3.1.2 Enhetsregisterreglene
 - 3.1.3 Registrert forretningsadresse er avgjørende
 - 3.1.4 Tilfeller der Enhetsregisteret ikke skal legges til grunn
 - 3.1.5 Tilpasninger og ulovlig omgåelse
- 3.2 Særlig om underenheter
 - 3.2.1 Utgangspunkt
 - 3.2.2 Pliktig registrering er ikke gjennomført
 - 3.2.3 Arbeidstakere som er tilknyttet flere enheter innenfor samme foretak
 - 3.2.4 Virksomhet innen ulike næringer
- 3.3 Flytting av virksomhet i løpet av året
- 3.4 Unntaket for ambulerende virksomhet og arbeidsutleie
 - 3.4.1 Utgangspunkt
 - 3.4.2 Særregel for ambulerende virksomhet
 - 3.4.3 Arbeidsutleie
 - 3.4.4 Arbeidsutleie for forholdet til næringsunntakene
 - 3.4.5 Avløsertjenester i landbruksvirksomhet
 - 3.4.6 Begrepet "hoveddelen av arbeidet"
 - 3.4.7 Arbeid utføres i flere ulike soner utenfor sonen for registreringsstedet
 - 3.4.8 Sykepenger og ambulerende virksomhet
 - 3.4.9 Naturalytelser og ambulerende virksomhet
 - 3.4.10 Etterutbetalinger og feriepenger i ambulerende virksomhet
 - 3.4.11 Krav til dokumentasjon
 - 3.4.12 Flere arbeidsforhold
 - 3.4.13 Arbeidsoppdrag i utlandet

4 Næringer som må betale arbeidsgiveravgift etter høyeste sats

- 4.1 Innledning
- 4.2 Foretak som produserer EKSF-stål
- 4.3 Foretak som bygger eller reparerer skip
- 4.4 Fribeløpet
 - 4.4.1 Utgangspunkt
 - 4.4.2 Når er fribeløpet brukt opp?
 - 4.4.3 Annen bagatellmessig støtte

5 Særregler om landbruk og fiske etc.

- 5.1 Utgangspunkt
- 5.2 Næringer som er omfattet av bestemmelsen

6 Blandet virksomhet

- 6.1 Innledning
- 6.2 Kravet om regnskapsmessig skille
- 6.3 Næringer som skal betale arbeidsgiveravgift etter høyeste sats
- 6.4 Landbruk og fiskeri etc.
- 6.5 Andre kombinasjoner
- 6.6 Transportforetak

7 Begrepet juridisk enhet – beregning av fribeløpet

- 7.1 Innledning
- 7.2 Overenheter og underenheter
- 7.3 Fusjon og fisjon
- 7.4 Interkommunale samarbeid og kommunale foretak

8 Innberetning av arbeidsgiveravgift

- 8.1 Utgangspunkt
- 8.2 Foretak som kan beregne fribeløp
- 8.3 Frister for innberetning
- 8.4 Elektronisk innlevering
- 8.5 Manuell innlevering
- 8.6 Egen rubrikk for næringskode
- 8.7 Endringsoppgaver og fastsettelse av arbeidsgiveravgift

9 Betaling av arbeidsgiveravgift

- 10 Forenklet oppgjørsordning for statsforvaltningen**
 - 10.1 Utgangspunkt
 - 10.2 Hva som er omfattet av ordningen
- 11 Avgiftsfritak for refundert sykelønn mv. utbetalt av arbeidsgiver**
- 12 Arbeidsgiveravgift av tilskudd og premier til livrente og pensjonsordninger**
 - 12.1 Generelt
 - 12.2 Særskilt om kollektive livrenter
- 13 Avgiftsberegning i enkelte tilfeller med tilknytning til utlandet**
 - 13.1 Generelt
 - 13.2 Arbeid utført i Norge
 - 13.2.1 Utgangspunkt
 - 13.2.2 Utenlandsk arbeidstaker på norsk kontinentalsokkel og i norsk territorialfarvann
 - 13.2.3 Utenlandske foretak
 - 13.3 Diplomater unntatt fra trygd i Norge
 - 13.4 EØS-borgere som arbeider i Norge
 - 13.4.1 Utgangspunkt
 - 13.4.2 Unntak fra hovedregelen
 - 13.5 Trygdeavtaler (sosialkonvensjoner)
 - 13.6 Arbeidstakere utsendt til Norge fra USA og Canada
 - 13.7 Særlig om sjøfolk
 - 13.7.1 Utgangspunkt
 - 13.7.2 Sjøfolk i utenriksfart som bor utenfor Norden og som ikke er statsborger i et EØS-land
 - 13.8 Misjonærer mv. som er medlemmer i folketrygden etter folketrygdloven § 2-8
 - 13.9 Honorar til utenlandske artister
- 14 Inntekt som blir skattlagt etter lov om skatt til Svalbard**
- 15 Særlig om introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad**
- 16 Unntak for fiske- og fangstnæringen**
- 17 Fritak for arbeidsgiveravgift for private arbeidsgivere**
 - 17.1 Generelt
 - 17.2 Vilkår for at unntaket gjelder
 - 17.2.1 Arbeid på eller i tilknytning til arbeidsgivers hjem og fritidsbolig
 - 17.2.2 Ytelsene må ikke være fradragsberettigede
 - 17.2.3 Avtalen må være inngått mellom private
 - 17.2.4 Grensen på kr 60 000
 - 17.3 Særlig om privat pass av barn
- 18 Fritak for arbeidsgiveravgift for frivillige organisasjoner**
 - 18.1 Utgangspunkt
 - 18.2 Vilkår for at unntaket gjelder
 - 18.2.1 Vilkår knyttet til utbetaling til den enkelte arbeidstaker
 - 18.2.2 Vilåret om maksimalt kr 450 000 i samlede lønnsutbetalinger
 - 18.2.3 Lønnsutbetalinger i næringsvirksomhet
- 19 Forenklede oppgjørsordninger**
 - 19.1 Innledning
 - 19.2 Årlig innberetning
 - 19.3 Innberetning ved hvert oppgjør
- 20 Generell grense for innberetningsplikt**
- 21 Arbeidsgiveravgift for konkursbo og dødsbo**
- 22 Vedlegg:**
 - 22.1 Vedlegg 1: Stortingets vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2010 (utdrag)
 - 22.2 Vedlegg 2: Folketrygdloven § 23-2
 - 22.3 Vedlegg 3: Forskrift 27. november 2003 nr. 1398 om forenklet oppgjør for arbeidsgiveravgift fra statens forvaltningsvirksomhet
 - 22.4 Vedlegg 4: Lov om Enhetsregisteret av 3. juni 1994 nr. 15 § 4
 - 22.5 Vedlegg 5: Forskrift om avgifter til folketrygden for året 2010 for arbeidstakere utsendt til Norge fra Amerikas forente stater og Canada
 - 22.6 Vedlegg 6: Forskrift om fastsettelse av avgiftsgrunnlag og avgiftssatser i folketrygden for visse grupper medlemmer for året 2010

1 Oversikt over reglene

1.1 Innledning

Fra 1. januar 2007 ble det gjennomført betydelige endringer i reglene om beregning av arbeidsgiveravgift. Endringene skyldes blant annet at EFTAs overvåkningsorgan (ESA) vedtok nye retningslinjer for regionalstøtte¹. Med hjemmel i disse retningslinjene har ESA godtatt en gjeninnføring av de vesentligste deler av det tidligere systemet for differensiert arbeidsgiveravgift. For nærmere opplysninger om bakgrunnen for endringene, se www.finansdepartementet.no.²

1.2 Regelverk

Hovedregelen om arbeidsgiveravgift står i lov om folketrygd av 28. februar 1997 nr. 19 (folketrygdloven) § 23-2. Se vedlegg 2. Reglene om hvordan avgiften skal beregnes med hensyn til soner og satser er gitt i stortingsvedtak av 27. november 2009 nr. 1495 om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2010 (heretter: avgiftsvedtaket) §§ 1 til 5. Det er i avgiftsvedtaket for 2010 foretatt en omstrukturering av selve vedtaket. Se vedlegg 1. Videre er det gitt regler om for beregning og fastsetting av arbeidsgiveravgift i forskrift 2. desember 1997 nr. 1385. Lov av 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) og forskrift av 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) gjelder for betaling og innkreving av arbeidsgiveravgift.

1.3 Generelt om avgiftsplikten

Etter folketrygdloven § 23-2 første ledd skal arbeidsgivere betale arbeidsgiveravgift av lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som han plikter å innberette, jf. ligningsloven § 6-2.³ Som hovedregel skal det ikke betales arbeidsgiveravgift når mottakeren av godtgjørelsen har utført arbeidet eller oppdraget som ledd i næringsvirksomhet.⁴ Det er i mange tilfeller gitt fritak for avgiftsplikt, se blant annet punkt 13 til 18.

Etter folketrygdloven § 24-3 første ledd skal arbeidsgiveren av eget tiltak beregne arbeidsgiveravgift for hver oppgjørsperiode (på to måneder), gi oppgave over beregningen til vedkommende skatteoppkrever og innbetale avgiften, se punkt 8 og punkt 9. Innberetning kan skje elektronisk via altinn.no.

1.4 Oversikt over soner og satser

Arbeidsgiveravgiften er regionalt differensiert, som et distriktspolitisk virkemiddel.

I sone V - Finnmark og Nord-Troms – er satsen for arbeidsgiveravgift som utgangspunkt 0 pst. Satsen i sone I er 14,1 pst.

For alle kommunene i sone III og IV, samt for mer enn halvparten av kommunene i sone II gjelder følgende satser: sone IV: 5,1 pst., sone III: 6,4 pst. og sone II: 10,6 pst.

Tromsø og Bodø utgjør en egen sone IVa og her er satsen 7,9 pst.

I sone Ia gjelder det en differensiert sats på 10,6 pst. innenfor en fribeløpsordning. Dette innebærer at foretak i denne sonen skal benyttes en sats på 10,6 pst. inntil foretaket har oppnådd en fordel tilsvarende kr 530 000. For veitransport er fribeløpet kr 265 000. Overstiges fribeløpet skal det benyttes en sats på 14,1 pst.

Se nærmere nedenfor under punkt 2.

¹ Jf. ESAs retningslinjer for statsstøtte kap. 25B "National Regional Aid 2007-2013".

² Se også artikkel i tidsskriftet "Revisjon og regnskap" nr. 7/2006 s. 51 flg.

³ Se lignings-ABC 2009/10 s. 88 flg.

⁴ Se lignings-ABC 2008/09 s. 1361 flg.

Enkelte typer næringer tilknyttet landbruk, fiskeri etc. faller utenfor EØS-avtalen, jf. avtalen art. 8. Slike foretak har derfor beholdt ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift fullt ut. Se nærmere om dette under punkt 5.

1.5 Regler for soneplassering

Virksomhetens plassering er avgjørende for hvilken sone man tilhører.

Soneplasseringen for juridiske enheter, og eventuelle underenheter, er knyttet opp mot den registrerte forretningsadressen i Enhetsregisteret, jf. avgiftsvedtaket § 1 annet og tredje ledd. Det er likevel gjort unntak fra denne regelen for visse tilfeller av ambulerende virksomhet, herunder transportvirksomhet og bygg- og anleggsvirksomhet. Fra 2010 gjelder unntaket også for arbeidsutleie. Unntaket gjelder dersom arbeidstakere utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn registreringssonen. Vurderingen av «hoveddelen» knytter seg til den enkelte avgiftstermin.

For private arbeidsgivere er soneplasseringen knyttet opp mot folkeregistrert adresse, jf. avgiftsvedtaket § 1 annet ledd annet punktum.

Se nærmere nedenfor under punkt 3.

1.6 Fribeøpsordningen

Av virksomheter som er omfattet av de ordinære reglene, gjelder fribeøpsordningen bare for foretak som er registrert i sone Ia, jf. avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt. Se nærmere nedenfor under punkt 2.2. Det gjelder også en fribeøpsordning for foretak som er omfattet av avgiftsvedtaket § 4, det vil si visse bestemte næringer innen skipsbygging og stålproduksjon. For disse gjelder fribeøpet i alle soner bortsett fra sone I. Se nærmere nedenfor under punkt 4.4.

Fribeøpet er i 2010 kr 530 000. For veitransport er fribeøpet kr 265 000.

1.7 Næringer som skal benytte høy sats

Foretak som driver virksomhet innen nærmere angitte næringer skal alltid beregne arbeidsgiveravgift etter høyeste sats – 14,1 pst., uavhengig av virksomhetens plassering, jf. avgiftsvedtaket § 4 første ledd. Disse næringene kan likevel benytte de differensierte satsene innenfor fribeøpet, jf. avgiftsvedtaket § 4 annet ledd.

Unntaket omfatter bare visse bestemte næringer innen skipsbygging og stålproduksjon. Se nærmere om disse næringene nedenfor under punkt 4.

1.8 Statlig sektor

Disse skal benytte de ordinære differensierte satsene.

Statlig sektor skal ikke beregne fribeøp. Dette får bare betydning i sone Ia, jf. avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt fjerde punktum. Videre gjelder det en særlig oppgjørsordning for statlig sektor. Se nærmere om dette nedenfor under punkt 2.5.

1.9 Svalbard

For inntekt som blir skattlagt etter svalbardskatteloven er avgiftssatsen 0 pst. Altså tilsvarende som for sone V. Dette følger av avgiftsvedtaket § 3 syvende strekpunkt.

Foretak hjemmehørende på Svalbard er fritatt for arbeidsgiveravgift selv om personene som mottar lønnsutbetalingene ikke er skattepliktige til Svalbard, jf. avgiftsvedtaket § 3 syvende strekpunkt.

Lønnstrekk etter svalbardskatteloven skal innberettes i halvårlig terminer jf. svalbardskatteloven § 5-2 femte ledd. Innberetning av arbeidsgiveravgift i henhold til forskrift 15. desember 1997 nr. 1305 om skatt til Svalbard § 5 er imidlertid inntil videre gjort frivillig. Se punkt 14.

2 Soner og satser – hovedregel

2.1 Innledning

Arbeidsgiveravgiften er regionalt differensiert, som et distriktspolitisk virkemiddel. De enkelte kommunene er, etter kriterier som er gitt fra ESA og som knytter seg til befolkningstettheten i kommunen, plassert i ulike soner med tilhørende differensierte avgiftssatser. For de ordinære næringene gjelder følgende soner og satser:

Sone	Sats
I	14,1 %
Ia	10,6 % (14,1 %)*
II	10,6 %
III	6,4 %
IV	5,1 %
IVa	7,9 %
V	0 %

*I sone Ia benyttes en sats på 14,1 pst. etter at fribeløpet er brukt opp.

Oversikten gjelder for de ordinære næringene, altså foretak som ikke kommer inn under noen av unntakene (se blant annet nedenfor under punkt 4 og 5). De fleste foretak vil komme inn under denne gruppen. Regler om disse næringene er gitt i avgiftsvedtaket §§ 1 til 3.

For en fullstendig oversikt over hvilken sone den enkelte kommune tilhører, se www.skatteetaten.no.

2.2 Fribeøpsordningen i sone Ia

2.2.1 Utgangspunkt

Enkelte kommuner er skilt ut som sone Ia, jf. avgiftsvedtaket § 2 annet ledd. For foretak i denne sonen, som er omfattet av de ordinære reglene, gjelder det en fribeøpsordning, jf. avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt.

Etter ESAs retningslinjer for regionalstøtte oppfyller ikke kommunene i sone Ia vilkårene for å motta samme støtte som kommunene i sone I I⁵. For en angivelse av hvilke kommuner som tilhører sone Ia, se www.skatteetaten.no.

2.2.2 Fribeøpet

Fribeøpet er på kr 530 000. Beløpet er fastsatt på grunnlag av ESAs retningslinjer for statsstøtte. Tillatt bagatellmessig støtte er 200 000 euro fordelt på tre år⁶.

For veitransport er fribeøpet kr 265 000. Se punkt 2.4.1 for en nærmere angivelse av hvilke næringer som anses som veitransport.

⁵ Jf. ESAs retningslinjer for statsstøtte kap. 25B "National Regional Aid 2007-2013". Se også Revisjon og regnskap nr. 7/2006 s. 54 flg.

⁶ Jf. forordning (EF) nr. 1998/2006 om bagatellmessig støtte art. 2(2).

2.2.3 Ett fribeløp per foretak

Det gis bare ett fribeløp per foretak. Med foretak forstås juridisk enhet, jf. lov om Enhetsregisteret av 3. juni 1994 nr. 15 (enhetsregisterloven) §§ 2 og 4 første ledd. Det avgrenses mot underenheter innenfor en juridisk enhet. For eksempel i bankvirksomhet er det vanlig at et selskap har mange underenheter med hvert sitt underorganisasjonsnummer. Disse selskapene har likevel bare krav på ett fribeløp. Enhetsregisterloven § 4 fjerde ledd åpner for registrering av underenheter og overenheter, men slike anses ikke som juridiske enheter ved beregning av fribeløpet.

Om begrepet juridisk enhet og beregning av fribeløpet, se nærmere under punkt 7.

2.2.4 Når fribeløpet er brukt opp

I sone Ia skal en beregne avgift etter en sats på 10,6 pst. inntil den fordelen dette medfører utgjør kr 530 000 – nærmere bestemt inntil differansen mellom avgift beregnet etter høyeste sats (14,1 pst.), og avgift beregnet etter redusert sats (10,6 pst.), overstiger kr 530 000. Når fribeløpet er brukt opp må foretaket gå over til å benytte satsen på 14,1 pst.

De fleste foretakene vil i praksis ikke bruke opp fribeløpet, og kan derfor beregne avgiften etter differensiert sats (10,6 pst.) gjennom hele året. Innenfor et fribeløp på kr 530 000 vil foretak som er registrert i sone Ia kunne anvende satsen på 10,6 for lønnsutgifter på inntil om lag kr 15,1 mill.

For å vite når et foretak skal gå over til å benytte høy sats, må en finne eksakt avgiftsgrunnlag der fribeløpet er brukt opp, se [veiledningen til terminoppgaven](#).

2.2.5 Annen bagatellmessig støtte

Fribeløpet skal avkortes med annen offentlig støtte som arbeidsgiver har mottatt, dersom denne støtten også er omfattet av forordningen om bagatellmessig støtte, jf. avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt femte punktum.

Under punkt 2.2 på terminoppgaven skal arbeidsgiver oppgi om han mottar annen bagatellmessig støtte. Arbeidsgivere plikter her å oppgi annen offentlig støtte som er mottatt den aktuelle terminen, dersom også denne andre støtten er omfattet av EU-forordningen om bagatellmessig støtte. Dette gjelder bare for arbeidsgivere som kan beregne fribeløp. Eventuelt gjenstående del av fribeløpet skal avkortes med annen mottatt bagatellmessig støtte mottatt samme termin.

Det finnes ingen fullstendig liste over norske støtteordninger som er omfattet av EUs regelverk om bagatellmessig støtte. Arbeidsgiver må derfor i hvert enkelt tilfelle avklare dette med det organet som tildeler støtten.

For arbeidsgiveravgiften er maksimalt støttebeløp av praktiske grunner delt inn i årlige fribeløp på kr 530 000. Uavhengig av dette kan ikke støtte i form av redusert avgift, og annen type bagatellmessig støtte, til sammen overstige 200 000 euro over en treårsperiode. Arbeidsgiver har selv et ansvar for å holde kontroll over at samlet mottatt støtte ikke overstiger de ovennevnte beløpsgrensene.

Ved beregning av arbeidsgiveravgift skal arbeidsgiver ikke ta høyde for annen fremtidig støtte. Arbeidsgiveravgiften skal heller ikke korrigeres på bakgrunn av senere mottatt støtte. I disse tilfellene er det den senere tildelte støtten som eventuelt må vike. Andre offentlige instanser som tildeler støtte har ansvaret for å innhente opplysninger om at arbeidsgiver allerede helt eller delvis har fylt opp kvoten for maksimalt støttebeløp etter forordningen om bagatellmessig støtte.

Bestemmelsen i avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt femte punktum gjelder også for foretak som er omfattet av avgiftsvedtaket § 4, se nedenfor under punkt 4.4.

2.3 Særlig om sone IVa

Kommunene Bodø og Tromsø danner sone IVa. Foretak innen denne sonen skal betale arbeidsgiveravgift med en sats på 7,9 pst. EFTAs overvåkningsorgan (ESA) vurderte Tromsø og Bodø annerledes enn de øvrige kommunene i samme område, noe som først og fremst begrunnes med befolkningsutviklingen i disse byene. ESA godtok en sats på 7,9 pst, dvs. en satsreduksjon på 6,2 pst fra høyeste sats.

2.4 Unntak for veitransport

2.4.1 Fribeløp for veitransport

Transportforetak i sone Ia skal beregne avgift med redusert sats innenfor det ordinære fribeløpet på kr 530 000, på lik linje med øvrige næringer. Foretak som driver veitransport skal benytte et lavere fribeløp på kr 265 000.

Hva som skal anses som veitransport fremgår av avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt tredje punktum. Bestemmelsen omfatter næringskode 49.3 Annen landtransport med passasjerer og 49.4 Godstransport på vei, herunder flyttetransport, med unntak av 49.312 Transport med sporveis- og forstadsbane og 49.393 Transport med taubaner, kabelbaner og skiheiser.

Dette vil nærmere bestemte si:

- Rutebiltransport i by- og forstadsområde (kode 49.311)
- Drosjebiltransport, herunder utleie av privatbiler med sjåfør (kode 49.32)
- Rutebiltransport utenfor by- og forstadsområde (kode 49.391)
- Turbiltransport, sightseeingturer med buss, samt ikke-motorisert persontransport (kode 49.392)
- Godstransport på vei, herunder utleie av lastebiler med fører (kode 49.41)
- Flyttetransport (kode 49.42)

Følgende anses ikke som veitransport:

- Ambulansetransport (kode 86.907)
- Drift av taxisentraler og annen formidling av persontransport (kode 52.214)
- Utleie og leasing av biler og andre lette motorvogner (kode 77.11)
- Drift av gods- og transportsentraler, herunder formidling av transportoppdrag (kode 52.211)
- Lasting og lossing (kode 52.24)
- Reisebyråvirksomhet (kode 79.11)
- Utleie og leasing av lastebiler (kode 77.12)
- Innsamling av ikke farlig avfall (kode 38.110, tidligere renovasjonskjøring (kode 90.00))
- Landsdekkende posttjenester (kode 53.10)
- Andre post- og budtjenester (kode 53.20)

For å avgjøre om et foretak driver med veitransport er det avgjørende hvilken virksomhet foretaket faktisk driver, ikke hvilken næringskode foretaket er registrert under. Driver et foretak i realiteten virksomhet som faller inn under veitransportdefinisjonen, er det uten betydning at foretaket enten feilaktig eller på grunn av blandet virksomhet er registrert under en annen kode.

Foretak som omfattes av bestemmelsen om veitransport, kan også drive med annen type virksomhet. Det kan for eksempel forekomme kombinasjoner bestående av veitransport som omfattes av unntaket i § 3 annet strekpunkt annet punktum, og virksomhet som omfattes av de ordinære reglene, for eksempel annen type transport. Slike selskaper får bare beregne ett fribeløp på kr 265 000, uansett om det er regnskapsmessig skille mellom de to ulike typene virksomhet.

2.4.2 Foretak med egentransport

Et foretak som transporterer eget gods som ledd i sin næringsvirksomhet, regnes ikke som transportforetak, jf. yrkestransportloven § 16. Transporten er i denne sammenheng en ren hjelpetjeneste for hovedvirksomheten. Eksempler er et foretak som transporterer varer til sine kunder, en byggmester som

transporterer materialer og verktøy i egen virksomhet eller et sirkus som flytter forestillingen fra et sted til et annet.

Dersom et foretak påtar seg å transportere personer eller gjenstander som en tjeneste for andre, og transporten ikke står i direkte sammenheng med selskapets øvrige virksomhet, vil selskapet som hovedregel anses som et transportforetak.

Transport av gods, som eies eller disponeres av et mor-, datter- eller søsterselskap, anses ikke som egentransport i denne forbindelse.

2.5 Unntak for statsforvaltningen og helseforetakene

2.5.1 Innledning

Det skal anvendes ordinære differensierte satser for statsforvaltningen og helseforetakene.

Det er imidlertid gjort ett unntak fra dette utgangspunktet i sone Ia. For statsforvaltningen og helseforetakene gjelder det ikke noe fribeløp i sone Ia, jf. avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt fjerde punktum.

2.5.2 Statsforvaltningen

Unntaket gjelder for statsforvaltningen slik denne er definert i forskrift 27. november 2003 nr. 1398 om forenklet oppgjør for arbeidsgiveravgift fra statens forvaltningsvirksomhet § 1 (vedlegg 3), jf. folketrygdløven § 24-6 tredje ledd.

Statsforvaltning som omfattes av unntaket i avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt fjerde punktum er:

- De ordinære forvaltningsorganer, herunder departementer, etater, direktorater, tilsyn, råd, Statistisk sentralbyrå, Statens vegvesen, Jernbaneverket, Kystverket, Statens lånekasse, Statens husbank mv, jf. forskriften § 1 bokstav a.
- Forvaltningsorganer som har fått unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet, jf. forskriften § 1 bokstav b. Slike virksomheter får bevilget et nettotilskudd på statsbudsjettet under utgiftspost 50. Dette gjelder blant annet universiteter og høyskoler, forskningsinstitutter (herunder Norges Forskningsråd og Norsk Utenrikspolitisk Institutt), Forbrukerrådet, Sametinget, Fredskorpset mv.
- Forvaltningsbedriftene, herunder Statens Kartverk, Statens Pensjonskasse, Garantiinstituttet for Eksportkreditt (GIEK), Statsbygg og Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE) sine anlegg.

Utenfor særregelen i avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt fjerde punktum faller:

- Statsforetakene, herunder Statkraft SF og Statnett SF. Helseforetakene er imidlertid uttrykkelig omfattet av unntaket, jf. nedenfor.
- Statlige heleide aksjeselskaper. Som eksempler nevnes NRK, NSB, Posten Norge, Entra eiendom, Avinor mv.
- Statlige stiftelser.

Felles for statsforetakene, statlige aksjeselskaper og statlige stiftelser er at de betegnes som egne rettssubjekter, i motsetning til for eksempel statsbedriftene. Det gjelder ingen forenklet oppgjørsordning for disse virksomhetene.

Det gjelder en forenklet oppgjørsordning for statens forvaltningsvirksomhet, jf. forskrift 27. november 2003 nr. 1398. Denne ordningen gjelder ikke forvaltningsbedriftene eller helseforetakene. Se nærmere om dette under punkt 10.

2.5.3 Helseforetakene

Unntaket i avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt fjerde punktum gjelder også for helseforetakene. Hva som skal regnes som helseforetak er nærmere angitt i lov om helseforetak m.m. av 15. juni 2001 nr. 93 § 2. Både regionale helseforetak og helseforetak omfattes. Regionalt helseforetak er virksomhet som eies av staten alene og helseforetak er virksomhet som eies av regionalt helseforetak alene.

2.6 Statsstøtte til foretak i vanskeligheter

Bestemmelsene i § 3 annet strekpunkt første og annet punktum om fribeløp for foretak i sone Ia omfatter ikke foretak som har krav på støtte med hjemmel i kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter, jf. avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt fjerde punktum.

3 Soneplassering

3.1 Hovedregelen

3.1.1 Innledning

Det er i utgangspunktet virksomhetens lokalisering som er avgjørende for hvilken sone som den tilhører, jf. avgiftsvedtaket § 1 første og annet ledd. Bakgrunnen er at ESAs retningslinjer for statsstøtte bare tillater at det gis støtte i form av reduserte avgiftssatser til virksomheter som drives innenfor det geografiske virkeområdet for hver enkelt sone⁷.

Avgiftsvedtaket for 2010 § 1 første og annet ledd lyder slik:

”Arbeidsgiveravgift beregnes etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet.

Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket er registrert. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.”

Det er satsen i sonen der arbeidsgiver driver sin virksomhet som skal legges til grunn for beregningen av arbeidsgiveravgift. Dette gjelder også i de tilfellene virksomheten drives i form av en registrert underenhet, jf. § 1 tredje ledd, se nedenfor under punkt 3.2. Også foretak innen ambulerende virksomhet vil følge prinsippet om at man skal anvende satsen i sonen der virksomheten er registrert, jf. § 1 fjerde ledd. For sistnevnte type virksomhet vil imidlertid sonen hvor virksomheten utøves i noen tilfeller ikke være sammenfallende med sonen hvor virksomheten er registrert, se nedenfor under punkt 3.4.

I avgiftsvedtaket § 1 annet ledd annet punktum er det også regulert hvor en privat arbeidsgiver anses å drive virksomhet. I disse tilfellene er det ingen registrert forretningsadresse og den private arbeidsgiverens folkeregistrerte adresse skal da legges til grunn ved sonetilordningen.

Det er beregningsenhetens registreringssted på utbetalingstidspunktet for lønn mv. som er avgjørende. Unntak gjelder ved flytting i løpet av termnen, se punkt 3.3.

3.1.2 Enhetsregisterreglene

For å sikre lokaliseringsreglenes notoritet og praktiserbarhet, er soneplasseringen av arbeidsgivers virksomhet knyttet opp mot registreringsreglene, jf. avgiftsvedtaket § 1 annet og tredje ledd.

Det vises til lov om Enhetsregisteret av 3. juni 1994 nr. 15 (enhetsregisterloven). Nærmere bestemmelser er gitt i forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret.

Det vises også til forarbeidene til enhetsregisterloven, herunder Ot.prp. nr. 11 (1993-94) om lov om Enhetsregisteret⁸. Videre vises det til Statistisk Sentralbyrås regler og rutiner for vedlikehold av Bedrifts- og foretaksregisteret. Arbeidsgivere som er usikre på hvordan registrering skal foretas i Bedrifts- og foretaksregisteret må henvende seg til Statistisk sentralbyrå for nærmere veiledning.

⁷ Jf. ESAs retningslinjer for statsstøtte kap. 25B ”National Regional Aid 2007-2013”.

⁸ Se også NOU-1988-15 ”Samspill om grunndata. Et forslag til samordning av virksomhets- og foretaksregistre i offentlig forvaltning.”

3.1.3 Registrert forretningsadresse er avgjørende

Den registrerte forretningsadressen i Enhetsregisteret er avgjørende for virksomhetens plassering. Enhetens adresse er én av de opplysningene som må oppgis for at virksomheten skal få tildelt et organisasjonsnummer, jf. enhetsregisterloven § 5 annet ledd bokstav b.

3.1.4 Tilfeller der Enhetsregisteret ikke skal legges til grunn

Opplysningene i Enhetsregisteret kan ikke alltid legges til grunn. Det kan tenkes at Enhetsregisteret av ulike grunner gir feilaktige opplysninger om virksomhetens plassering. Grunnen kan for eksempel være at en virksomhet har flyttet, uten at endringsmelding er sendt eller at sendt melding ikke er registrert, se punkt 3.3. I disse tilfellene skal arbeidsgiver likevel benytte satsen for den sone der foretaket skulle vært registrert. Dette gjelder likevel bare dersom riktig registrering ville medført høyere sats. Dersom riktig registrering ville medført lavere sats, er det opp til foretaket selv å sørge for at registrert adresse er korrekt. Se også punkt 3.2.2.

Eksempel 1:

Et foretak er registrert med forretningsadresse i sone V. Men i realiteten drives virksomheten utelukkende i sone IVa. I dette tilfellet skal foretaket benytte den satsen som gjelder for sone IVa, altså 7,9 pst.

Eksempel 2:

Et foretak er registrert med forretningsadresse i sone IVa. Men i realiteten drives virksomheten utelukkende i sone V. I dette tilfellet må foretaket sørge for å bli registrert i sone V for å få 0-sats.

3.1.5 Tilpasninger og ulovlig omgåelse

I og med at soneplasseringen avhenger av virksomhetens lokalisering og ikke av arbeidstakers bosted, vil oppfordringen til å gjennomføre tilpasninger for å spare avgift i noen sammenhenger være stor. Utgangspunktet er at slike tilpasninger må respekteres, men det må være en realitet bak registreringen.

Det må generelt kunne innfortolkes i avgiftsvedtaket § 1 annet ledd et krav om at registreringer i Enhetsregisteret samsvarer med de reelle forholdene med hensyn til hvor virksomheten drives. Dette innebærer et krav om at driften av virksomheten i rimelig utstrekning knytter seg til registrert forretningsadresse. Ved denne vurderingen er det naturlig å se hen til virksomhetens karakter når det tas stilling til hva det er naturlig å kreve til driften av virksomheten på registrert adresse. Som et minimum må man kunne henvende seg og komme i kontakt med foretaket på adressen. Det må også kunne oppstilles som et minimumskrav at det foreligger et fast bemannet kontor på adressen med minst en ansatt. Hvor registrert forretningsadresse fremstår som et postkassekontor må man ved avgiftsberegningen se bort fra registrert forretningsadresse og legge til grunn avgiftssonen hvor virksomheten reelt anses å være drevet fra. I slike tilfeller er registreringen bare gjort for å få redusert avgift, og har ingen realitet utover det. Den alminnelige omgåelsesnormen som gjelder på skatte- og avgiftsområdet⁹ vil kunne benyttes for å gjennomskjære uønskede tilpasninger.

Hvorvidt det er aktuelt med gjennomskjæring i slike tilfeller, må bero på en konkret vurdering¹⁰. I korte trekk vil vurderingen være todelt: For det første er det et spørsmål om i hvilken grad rettsforholdet har vesentlige andre virkninger for skattyteren enn de skatte- og avgiftsrettslige. For det andre må en se på i hvilken utstrekning resultatet ellers vil være i strid med reglens formål.

3.2 Særlig om underenheter

3.2.1 Utgangspunkt

Et foretak kan bestå av flere virksomheter som er geografisk eller næringsmessig avgrenset, såkalte underenheter. I de tilfellene et foretak driver virksomhet i forskjellige geografiske områder (eller innen ulike næringer), skal hver enkelt virksomhet registreres som en enhet/underenhet i det aktuelle området, jf.

⁹ Zimmer, Lærebok i skatterett 5. utg. s. 61 og Rt. 1999 s. 946.

¹⁰ St.prp. nr.1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak s. 43.

enhetsregisterforskriften § 10. En betingelse for å kunne registrere en underenhet er at minst én person har fast arbeidsplass på adressen¹¹.

Den enkelte underenhet utgjør en egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift, og underenhetens lokalisering avgjør hvilken sats som skal anvendes, jf. avgiftsvedtaket § 1 tredje ledd. Det er satsen i sonen der underenheten er registrert som skal anvendes på lønnskostnadene knyttet til denne virksomheten. Det må klart fremgå av lønnsregnskapet at lønnsutgifter tilknyttet arbeid for underenheten tilordnes denne. Selv om hver underenhet er en egen beregningsenhet, skal innberetning og innbetaling av arbeidsgiveravgift gjøres samlet til én skatteopprekker. Se punkt 8 og punkt 9.

Etter enhetsregisterreglene gjelder det enkelte unntak fra plikten til å registrere underenheter, selv om det drives virksomhet på flere steder. Det er derfor gitt en særregel i avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd. Se nedenfor under punkt 3.4 om unntaket for ambulerende virksomhet og arbeidsutleie.

Registrering av underenheter på ulike adresser har bare betydning for hvilken sats som skal betales, og ingen innvirkning på fribeløpet. En juridisk enhet har bare krav på ett fribeløp, se punkt 7. Det samme gjelder for foretak med blandet virksomhet som har regnskapsmessig skille, se nedenfor under punkt 6.

3.2.2 Pliktig registrering er ikke gjennomført

Har et foretak registreringspliktige underenheter som ikke er registrert med eget underorganisasjonsnummer i Enhetsregisteret, regnes enheten likevel som en egen beregningsenhet. Dersom en arbeidsgiver har unnlatt å registrere en underenhet, så skal en likevel anvende satsen som gjelder for den sonen der hvor underenheten er plassert. Dette gjelder imidlertid bare dersom underenheten ligger i en sone som medfører høyere avgift enn den sonen der virksomheten er registrert.

Eksempel 1:

Et foretak er registrert i sone III. Foretaket driver også virksomhet i sone I, og plikter å registrere en underenhet her, noe som ikke er gjort. Her skal foretaket benytte satsen som gjelder for sone I, altså 14,1 pst. for de avgiftspliktige ytelsene som knytter seg til virksomheten i sone I.

Det samme gjelder dersom underenheten er registrert i Enhetsregisteret, men av ulike grunner er registrert med feil adresse, se punkt 3.1.4.

Eksempel 2:

Et foretak i sone III har en underenhet registrert i sone II. Underenheten driver imidlertid bare virksomhet i sone I, og skulle egentlig vært registrert her. I dette tilfellet skal avgiften for underenheten beregnes etter den satsen som gjelder for sone I, altså 14,1 pst.

3.2.3 Arbeidstakere som er tilknyttet flere enheter innenfor samme foretak

Arbeidstakere kan være tilknyttet ulike registreringspliktige enheter og utfører arbeid i ulike soner innenfor et foretak. I slike tilfeller skal en anvende satsen som gjelder for den sonen der den aktuelle enheten er registrert, for ytelse tilknyttet den enkelte enhet. Er det vanskelig å avgjøre nøyaktig hvilke ytelse som knytter seg til hver enkelt enhet, må en gjøre en forholdsmessig beregning på bakgrunn av hvor stor del av arbeidstiden som tilbringes på hvert enkelt sted. Som nevnt under punkt 3.1.1 er det beregningsenhetens registreringssted på utbetalingstidspunktet som avgjør valg av sats.

3.2.4 Virksomhet innen ulike næringer

Driver underenhetene en annen type virksomhet enn hovedenheten, vil satsene kunne variere både ut fra hvilket geografisk område underenheten driver virksomhet i og ut fra hvilken næringssektor den faller inn under. Se nedenfor under punkt 6 om blandet virksomhet.

¹¹ Se Statistisk Sentralbyrås regler og rutiner for ajourhold av bedrifts- og foretaksregisteret (notater 2009/20)s. 6-7.

3.3 Flytting av virksomhet i løpet av året

Flytting av hovedenhet eller underenhet fra én sone til en annen sone i løpet av året får virkning fra og med påfølgende termin, jf avgiftsvedtaket § 1 femte ledd.

Det skal "uten ugrunnet opphold" sendes inn endringsmelding vedrørende flytting av enheten etter enhetsregisterloven § 15, jf. § 5 annet ledd bokstav b. Avgjørende er den flyttedatoen som er oppgitt i endringsmeldingen, så fremt meldt flyttedato innebærer realitet med hensyn til gjennomført flytting.

Tilsvarende gjelder ikke for hvilken kommune som skal anses som innberetningskommune. Det fremgår av folketrygdloven § 24-3 første ledd at oppgave over beregnet avgift skal leveres sammen med og til samme tid som oppgave over foretatt forskuddstrekk etter skattebetalingsloven § 5-11 første ledd. Etter skattebetalingsforskriften § 2-1-2 skal terminoppgaven sendes til samme skatteoppkrever hele trekkåret, selv om arbeidsgiver flytter til annen kommune i løpet av trekkåret.

3.4 Unntaket for ambulerende virksomhet og arbeidsutleie

3.4.1 Utgangspunkt

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gitt retningslinjer for registrering av virksomheter i Bedrifts- og foretaksregisteret¹². Retningslinjene får indirekte betydning for valg av sone i forbindelse med beregning av arbeidsgiveravgift. Det følger av disse retningslinjene at dersom et foretak driver virksomhet på lokalt atskilte steder, skal det registreres én bedrift på hvert sted, jf. også forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret (enhetsregisterforskriften) § 10.

Det er imidlertid i SSBs retningslinjer gjort flere unntak fra plikten til å registrere underenheter. Dette unntaket gjelder for ambulerende virksomheter, herunder bygg- og anleggsbransjen og transportbransjen. Arbeidsgiveravgiften følger i disse tilfellene som utgangspunkt satsen i sonen hvor hovedenheten er registrert, jf. hovedregelen i § 1 annet ledd. Dette gjelder likevel ikke dersom slike foretak har opprettet et fast bemannet avdelingskontor e.l. på en annen geografisk beliggenhet, eller det drives virksomhet som faller under en annen næringskode enn virksomheten ved hovedenheten (lokal bransjeenhet). I disse tilfellene skal virksomheten likevel registreres som en underenhet, og satsen på registreringsstedet vil gjelde.

3.4.2 Særregel for ambulerende virksomhet

I en del tilfeller drives ambulerende virksomhet av en viss stabilitet og varighet innenfor en annen sone enn der hovedenheten er registrert, selv om det ikke er opprettet avdelingskontor der. Dersom registreringsreglene på grunn av virksomhetens art ikke gir påbud om registrering av underenhet i denne andre sonen, skal man på visse vilkår likevel benytte avgiftssatsen i sonen der arbeidet utføres, jf. avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd første punktum.

Arbeidsgivere som omfattes av denne bestemmelsen skal anvende satsen i den sonen der hoveddelen av arbeidet utføres, men bare for den delen av arbeidet som faktisk utføres der. Tilknytningen til registrert forretningsadresse brytes i disse tilfellene.

Bestemmelsen i § 1 fjerde ledd om ambulerende virksomhet gjelder også for underenheter som nevnt i tredje ledd.

Bedrifts- og foretaksregisteret angir i sine regler og rutiner for ajourhold av Bedrifts- og foretaksregisteret følgende unntak fra kravet om registrering av underenheter:

- Bygge- og anleggsvirksomhet. Det ligger i virksomhetens karakter at den foregår på ulike adresser. Det skal ikke registreres egen bedrift for hvert sted et bygge- og anleggsforetak har oppdrag. Det skal imidlertid registreres bedrift for hvert sted hvor det er opprettet fast bemannede avdelingskontorer e.l.

¹² Statistisk Sentralbyrås regler og rutiner for ajourhold av bedrifts- og foretaksregisteret (notater 2009/20)s. 6-8.

- Transportvirksomhet, skogdrift og annen virksomhet av ambulerende karakter, jf. bygge- og anleggsvirksomhet.
- Filialer/servicekontorer, for f.eks. forsikringsselskaper, som kun har åpent 1 - 2 dager i uka.
- Hjemmekontor.
- Selgere med bosted på annen adresse enn hovedkontoret, og som ikke har fast kontor.
- Utleie av eiendom med ambulerende ansatte. Hvis det er fast ansatte på hver eiendom/bygg, registreres én bedrift for hver eiendom/bygg.
- Oppdrettsanlegg med ambulerende ansatte/ambulerende oppdrettsanlegg. Det registreres én bedrift for hver kommune hvor foretaket har oppdrettsanlegg.

Oppstillingen er ikke uttømmende, men gir eksempler på type virksomheter hvor det er gjort unntak fra plikten til å registrere underenheter.

Som det fremgår av ovennevnte eksempler kan både virksomhetens art og organisering medføre unntak fra plikten til å registrere underenheter. Virksomhet av midlertidig karakter utenfor registreringssonen er for eksempel normalt ikke registreringspliktig som underenhet. Transportvirksomhet og bygg- og anleggsvirksomhet vil ofte falle inn under denne artskategorien. Hva gjelder virksomhetens organisering er det i praksis blant annet lagt til grunn at virksomhet utenfor registreringssonen må ha en viss formalitet for at det skal oppstå registreringsplikt for denne underenheten. Et viktig moment i denne sammenheng er om virksomheten utad fremstår som en del av den formaliserte virksomheten. Hvis virksomheten som sådan ikke er representert på adressen utenfor registreringssonen vil det normalt heller ikke være noen plikt til å registrere underenhet. Dette vil for eksempel gjelde selgere uten fast kontor og hjemmekontor.

Oppstillingen av de ovennevnte reglene og rutineene må også ses i sammenheng med at dette er tilfeller hvor en som utgangspunkt er pliktig å registrere underenhet, men det er likevel gitt unntak for denne plikten. Virksomhetens art eller organisering kan også tilsi at en i utgangspunktet ikke er pliktig å registrere underenheter. Dette gjelder for eksempel arbeidsutleie hvor det ikke foreligger plikt til å registrere underenheter på hvert enkelt oppdragssted. Ved arbeidsutleie er imidlertid unntaksbestemmelsen gitt tilsvarende anvendelse, se punkt 3.4.3.

Virksomhet av en viss stabilitet og varighet utenfor registreringsstedet må kunne forklares ut fra virksomhetens art eller organisering. Videre kommer unntaksbestemmelsen bare til anvendelse om arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen avgiftssone.

Etter Bedrifts- og foretaksregisterets retningslinjer kan en virksomhet registreres som underenhet til tross for at det ikke foreligger registreringsplikt hvis foretaket selv har et sterkt ønske om det, eller hvis det vil ødelegge den reelle bedriftsstrukturen hvis reglene for bedriftsinndeling følges. Dette gjelder for eksempel hvis et foretak med virksomhet på flere adresser benytter innleid arbeidskraft på noen av adressene. I så fall er disse per definisjon ikke bedrifter fordi de ikke har egne ansatte, men her kan alle bedriftene likevel registreres.

Næringsgrupperingene og inndelingen i statistiske enheter i SSBs retningslinjer bygger på internasjonale forpliktelser. Gjennom EØS-avtalen har Norge forpliktet seg til å følge EUs rådsforordninger både når det gjelder næringsgruppering og inndeling i statistiske enheter (bedrifter).

3.4.3 Arbeidsutleie

Fra og med inntektsåret 2010 er utleie av arbeidskraft også omfattet av unntaket som gjelder for ambulerende virksomheter, jf. avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd annet punktum. På tilsvarende måte som for ambulerende virksomheter er som utgangspunkt virksomhetens registrerte adresse avgjørende for soneplassering, jf. avgiftsvedtaket § 1 annet og tredje ledd. Men dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn der virksomheten er registrert, så gjelder unntaksbestemmelsen i avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd første punktum tilsvarende.

Bestemmelsen i avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd annet punktum er generell slik at den vil omfatte alle former for arbeidsutleie og ikke bare virksomheter som har til formål/hensikt å drive med arbeidsutleie.

I St. prp. nr. 1 (2006-2007) signaliserte Finansdepartementet at man i samarbeid med skatte- og avgiftsmyndighetene vil følge nøye med på hvordan avgiftsvedtaket og lokaliseringsreglene fungerer i praksis og eventuelt gjennomføre regelendringer der det er behov for å demme opp for uønsket tilpasning.

Endringen i avgiftsvedtaket for 2010 for arbeidsutleie er gjort på grunnlag av erfaringer som viser behov for å forhindre uønsket tilpasninger til lokaliseringskriteriet for arbeidsutleie¹³.

Eksempel 1:

Selskap A som er registrert i Oslo leier ut arbeidskraft til bygg- og anleggsbransjen, blant annet til et entreprenørselskap registrert i Finnmark. Arbeidsoppdraget varer i ca. ett år og utføres i sin helhet i Finnmark.

Her skal selskap A benytte satsen som gjelder for sone V, altså 0 pst., for de arbeidstakerne som utfører oppdrag i sone V.

Eksempel 2:

Selskap A er registrert i Finnmark og driver med arbeidsutleie. Selskapet leier ut arbeidskraft til helseforetak i Tromsø og Oslo på langtidskontrakter. Dette innebærer at de utleide arbeidstakerne utfører hoveddelen av sitt arbeid i henholdsvis Tromsø og Oslo.

Ved avgiftsberegningen skal selskap A benytte satsen på 7,9 pst., som er satsen som gjelder for Tromsø, for de lønnskostnadene som knytter seg til de utleide arbeidstakerne som arbeider i Tromsø. Tilsvarende skal selskapet benytte satsen på 14,1 pst., som er satsen som gjelder for Oslo, for de lønnskostnadene som knytter seg til de utleide arbeidstakerne i Oslo. Dette gjelder selv om selskap A er registrert i avgiftszone V.

3.4.4 Arbeidsutleie for forholdet til næringsunntakene

I utgangspunktet er utleie av arbeidskraft omfattet av næringskode 78.200 og dermed også av reglene for de ordinære næringene i avgiftsvedtaket §§ 1 til 3. Foretak som omfattes av avgiftsvedtaket § 4 har mindre gunstige regler for beregning av avgift enn foretak som omfattes av de ordinære næringene, jf. avgiftsvedtaket § 3. Selskaper som omfattes av avgiftsvedtaket § 4 kan derfor være tjent med å leie inn arbeidskraft fra et annet selskap i stedet for å ha egne ansatte. I de fleste tilfellene må en respektere en slik tilpasning til regelverket. Men det kan imidlertid ikke utelukkes at gjennomskjæring kan være aktuelt. Det er vanskelig å si noe helt generelt om disse tilfellene, da hver enkelt sak må vurderes konkret. Vi vil likevel prøve å belyse problemstillingen med enkelte typetilfeller.

Eksempel 1:

Et skipsverft registrert i Finnmark har 200 ansatte og som går inn under avgiftsvedtaket § 4 første ledd, skal beregne avgift etter høyeste sats 14,1 pst. etter at fribeløpet er brukt opp. Før fribeløpet er brukt opp skal det ikke betales avgift. Fribelet er brukt opp idet selskapet har hatt lønnsutgifter på kr 3 758 865.

Selskapet bestemmer seg for å gjennomføre en omorganisering slik at de leier inn 190 ansatte fra et vikarbyrå, men beholder 10 ansatte selv. Vikarbyrået er omfattet av satsene som gjelder for de generelle næringene i avgiftsvedtaket § 3 og dersom de utleide arbeidstakerne utfører sitt arbeid i tilknytning til skipsverftets registrerte adresse i sone V, vil ikke vikarbyrået måtte betale arbeidsgiveravgift for disse ansatte, jf. avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd og § 3 syvende strekpunkt. Verftet på sin side vil, avhengig av den enkeltes lønn, kunne ha årlige lønnsutgifter på under kr 3 758 865, og vil da således heller ikke betale arbeidsgiveravgift.

Ikke alle slike tilpasninger kan godtas:

Eksempel 2:

Samme tilfelle som i eksempel 1. Men den innleide arbeidskraften leies inn fra et administrasjonsselskap som bare har som formål å forsyne det aktuelle skipsverftet med arbeidskraft. Administrasjonsselskapet er i samme konsern som skipsverftet. I dette tilfelle må det trolig kunne sies at administrasjonsselskapet også

¹³ Prop. 1 S (2009-2010) s 48

driver virksomhet innenfor den næringen som er angitt i avgiftsvedtaket § 4 første ledd annet punktum, altså bygging og reparasjon av skip etc. Dette uavhengig av hvilken næringskode administrasjonsselskapet står registrert med.

Skipsverftet og administrasjonsselskapet vil imidlertid kunne beregne hvert sitt fribeløp, jf. § 4 annet ledd.

3.4.5 Avløsertjenester i landbruksvirksomhet

Avløserlag vil i utgangspunktet drive virksomhet som faller inn under kode 01.62 Tjenester tilknyttet husdyrhold. Denne koden er omfattet av bestemmelsen i avgiftsvedtaket § 5 første ledd. For denne typen utleie av arbeidskraft gjelder det altså særlige regler, men dette får bare praktisk betydning dersom foretaket driver i sone Ia eller IVa. Dersom avløserlag leier ut arbeidstakere til virksomhet som ikke er landbruksvirksomhet gjelder imidlertid de ordinære reglene for arbeidsutleie.

I den grad avløserlaget også driver virksomhet som ikke omfattes av landbruksunntaket – for eksempel bygdeturisme/gårdsturisme – kan en anvende bestemmelsen om blandet virksomhet. Det forutsettes at kravet til regnskapsmessig skille er oppfylt, jf. § 5 annet ledd. Se punkt 6.4.

Eksempel:

Et avløserlag driver først og fremst med utleie av arbeidskraft til landbruk. 20 pst. av virksomheten består imidlertid av utleie av arbeidskraft til transportvirksomhet. For 80 pst. av de ansatte skal det beregnes arbeidsgiveravgift etter bestemmelsen i avgiftsvedtaket § 5. For de 20 pst. som består av utleie av arbeidskraft til transportvirksomhet, vil de ordinære reglene slå inn, jf. avgiftsvedtaket §§ 1 til 3.

3.4.6 Begrepet "hoveddelen av arbeidet"

Et spørsmål som oppstår er hva som legges i uttrykket "hoveddelen av arbeidet". Det nærmere innholdet i denne regelen er beskrevet i avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd tredje punktum:

"Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen."

Det følger av § 1 fjerde ledd at hver avgiftstermin skal vurderes for seg. Dersom arbeidstakeren utøver hoveddelen av sitt arbeid i løpet av en avgiftstermin i en annen sone enn i den sonen virksomheten er registrert, skal en annen sats enn den som gjelder for registreringssonen benyttes.

Det er anledning til å benytte hoveddelen av arbeidstimer i stedet for arbeidsdager i relasjon til dette kravet. Det forutsettes i så fall at arbeidsgiver er konsekvent mht. til å beregne etter timer i stedet for dager, og at lønnsregnskapet kan produsere timelister. Se også punkt 3.4.10.

Eksempel:

Arbeidstaker A jobber i bygg- og anleggsbransjen/transportbransjen og arbeidet for en bestemt arbeidsgiver fordeler seg slik for en bestemt termin:

51 pst. i sone III

49 pst. i sone V

Sone V er virksomhetens registreringskommune

Her skal avgift beregnes etter satsen for sone III, altså 6,4 pst., for lønnskostnadene tilknyttet arbeidet som er utført her. For resten av lønnskostnadene skal en benytte satsen som gjelder for sone V, altså 0 pst.

3.4.7 Arbeid utføres i flere ulike soner utenfor sonen for registreringsstedet

Dersom arbeidstaker utfører arbeid i flere ulike soner utenfor sonen for registreringsstedet, og man ikke kan si at hoveddelen av arbeidet i én termin er utført i noen av enkeltsonene, vil det være satsen i sonen hvor virksomheten er registrert som skal benyttes. I disse tilfellene gjelder hovedregelen i § 1 annet ledd. Det er

ikke nok at arbeidet som utføres utenfor registreringsstedet til sammen utgjør hoveddelen av arbeidstakers arbeid, dersom kravet ikke er oppfylt innenfor én enkeltsone¹⁴.

Eksempel 1:

Arbeidstaker A jobber i bygg- og anleggsbransjen/transportbransjen og arbeidet fordeler seg slik for en bestemt termin:

51 pst. i sone III

24 pst. i sone IV

25 pst. i sone V som er virksomhetens registreringskommune

Her jobber arbeidstakeren over 50 pst. i sone III. Det skal således betales avgift etter satsen som gjelder for sone III for lønnskostnadene tilknyttet arbeidet som er utført her. For resten av lønnskostnadene skal en benytte satsen som gjelder for sone V, altså 0 pst. Dette til tross for at deler av arbeidet er utført i sone IV.

Eksempel 2:

Arbeidstaker A jobber i bygg- og anleggsbransjen/transportbransjen og arbeidet fordeler seg slik for en bestemt termin:

49 pst. i sone III

26 pst. i sone IV

25 pst. i sone V som er virksomhetens registreringskommune

Her jobber arbeidstakeren under 50 pst. i sone III. En skal derfor benytte satsen som gjelder for sone V, altså 0 pst., for hele terminen.

Det har ingen betydning om arbeid utføres på ulike steder innenfor "den andre sonen", så lenge hoveddelen av arbeidet utføres innenfor den aktuelle sonen i henhold til § 1 fjerde ledd.

3.4.8 Sykepenger og ambulerende virksomhet

Ved utbetaling av sykepenger oppstår det spørsmål både med hensyn hvordan sykedagene virker inn på vurderingen av hvor "hoveddelen av arbeidet" er utført og hvilken avgiftssats som skal benyttes ved beregning av arbeidsgiveravgiften på utbetalinger knyttet til sykedager.

Ved vurdering av hvorvidt hoveddelen av arbeidet til en ansatt er utført i en annen sone enn der virksomheten er registrert skal en se bort fra sykedagene ved fordelingen av arbeidsdagene i terminen. Denne fremgangsmåten innebærer at et tilfeldig antall sykedager ikke påvirker valg av avgiftssone for de arbeidsdagene arbeidstakerne faktisk har vært på jobb.

I de tilfellene 50 pst-regelen i § 1 fjerde ledd medfører at lønnskostnadene fordeles på en annen sone enn registreringssonen, skal en imidlertid ved beregningen av arbeidsgiveravgiften på de lønnskostnadene som knytter seg til sykedagene benytte avgiftssatsen i registreringssonen.

3.4.9 Naturalytelser og ambulerende virksomhet

Når lønn gis i form av naturalytelser og utgiftsgodtgjørelse må en som utgangspunkt følge samme regel som for øvrige avgiftspliktige ytelser. Dvs. at en følger ordlyden i avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd; " benyttes likevel satsen i sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønnskostnadene som knytter seg til dette arbeidet". Dette innebærer at der naturalytelser eller utgiftsgodtgjørelser knytter seg til arbeid som arbeidstakeren har utført i en annen sone enn sonen hvor virksomheten er registrert, og dette arbeidet utgjør hoveddelen av den ansattes arbeid denne terminen, så legges denne sonen til grunn for avgiftsberegningen også på disse lønns godtgjørelsene. Dersom naturalytelsene eller utgiftsgodtgjørelsene ikke kan relateres til arbeid utført i en konkret sone, må det foretas en forholdsmessig fordeling i henhold til den fordelingsnøkkelen som gjelder for lønnskostnadene for øvrig for den aktuelle terminen.

¹⁴ Se St.prp. nr. 1 (2006-2007) s. 43.

3.4.10 Etterutbetalinger og feriepenger i ambulerende virksomhet

Etterutbetalinger skal fordeles på samme måte som ordinære lønnsutbetalinger.

Arbeidstakerens lønnskostnader omfatter også feriepenger, jf. skatteloven § 5-10 bokstav a. I utgangspunktet skal feriepenger fordeles på samme måte som ordinær lønn ble fordelt på ulike soner i opptjeningsåret. Om en slik fordeling medfører administrative problemer for arbeidsgiveren kan det gis adgang til å beregne arbeidsgiveravgift etter satsen i registreringskommunen. Det er imidlertid en forutsetning at arbeidsgiveren er konsekvent med hensyn til hvilken løsning som velges da det ikke er tillatt med en kombinasjon av de to løsningene.

3.4.11 Krav til dokumentasjon

Kommer avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd til anvendelse, må arbeidsgiver i ettertid kunne dokumentere om, og eventuelt i hvilken utstrekning, arbeidstakere har utført arbeid i en annen sone enn der virksomheten er registrert. Denne plikten følger av lov av 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven). Se blant annet § 5 annet ledd nr. 2, § 7 og § 10 annet ledd. For arbeidsgivere som ikke har bokføringsplikt følger en tilsvarende dokumentasjonsplikt av skattebetalingsforskriften § 5-11-2 niende ledd.

3.4.12 Flere arbeidsforhold

Selv om vurderingen i avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd er knyttet til hver enkelt termin, må en likevel vurdere hvert enkelt arbeidsforhold for seg. Nærmere bestemt vil det være tilstrekkelig om kravet "hoveddelen" av arbeidet i avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd er oppfylt overfor én arbeidsgiver for den bestemte terminen.

3.4.13 Arbeidsoppdrag i utlandet

Foretak som faller inn under unntaket for ambulerende virksomhet i § 1 fjerde ledd, og som har arbeidstakere på oppdrag i utlandet, skal beregne avgift med sats på 14,1 pst. for den delen av arbeidet som utføres utenfor Norge, dersom denne delen av arbeidet for den enkelte ansatte utgjør mer enn 50 pst. av hans totale arbeid den aktuelle terminen. Dette følger av en tolkning av avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd kombinert med § 2 første ledd og § 3 første strekpunkt. Se også under punkt 13.7.

Eksempel:

Et foretak driver med sjøtransport og er således omfattet av unntaket for ambulerende virksomhet i § 1 fjerde ledd. Flere av de ansatte utfører mer enn halvparten av arbeidet i en bestemt termin utenfor norsk sjøterritorium.

Her skal en benytte en sats på 14,1 pst. for den delen av arbeidet som utføres utenfor Norge, siden denne delen av arbeidet for den enkelte ansatte utgjør mer enn 50 pst. av hans totale arbeid denne terminen.

4 Næringer som må betale arbeidsgiveravgift etter høyeste sats

4.1 Innledning

Etter avgiftsvedtaket § 4 første ledd skal foretak som driver virksomhet innen nærmere angitte næringer alltid beregne arbeidsgiveravgift etter høyeste sats, 14,1 pst., uavhengig av virksomhetens plassering. Disse har likevel anledning til å benytte de differensierte satsene innenfor et fribeløp på kr 530 000, jf. nedenfor under punkt 4.4.

Om foretak som har blandet virksomhet, se punkt 6.

Bestemmelsen i § 4 omfatter bare følgende næringer:

- Foretak som er beskjeftiget i produksjon av stålproduktene opplistet i Annex I til kapittel 25B om regionalstøtte i ESAs retningslinjer for statsstøtte, og
- Foretak som bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy.

4.2 Foretak som produserer EKSF-stål

Avgiftsvedtaket § 4 første ledd omfatter foretak som er beskjeftiget i produksjon av stålproduktene opplistet i Annex I til kapittel 25B om regionalstøtte i ESAs retningslinjer for statsstøtte. Dette er i det alt vesentligste stålprodukter som var omfattet av den tidligere traktaten om Det Europeiske Kull¹⁵ og Stålfellesskap (EKSF traktaten). Det følger nå direkte av ESAs (og EU-kommisjonens) retningslinjer for regionalstøtte at foretak som produserer disse produktene ikke er omfattet av unntakene for regionalstøtte, og dermed ikke kan omfattes av de ordinære reglene om differensiert arbeidsgiveravgift¹⁶.

4.3 Foretak som bygger eller reparerer skip

Avgiftsvedtaket § 4 første ledd gjelder også for foretak som bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy.

Med selvdrevet, sjøgående fartøy menes fartøy som ved egen motor og eget styringssystem er fullt ut navigerbart på åpent hav.

Vilkåret om "kommersielt fartøy" innebærer en avgrensning mot bygging av krigsskip og andre fartøy utelukkende for militære formål. Det forutsettes at dette ikke er skjulte tiltak til fordel for kommersiell skipsbyggeindustri. Foretak som bygger eller reparerer krigsskip skal derfor beregne arbeidsgiveravgift etter det differensierte systemet.

Følgende er omfattet av bestemmelsen:

- fartøy på minst 100 BRT¹⁷ for transport av passasjerer eller gods
- fartøy på minst 100 BRT til særlige formål (for eksempel mudringsfartøyer og isbrytere)
- slepebåt på minst 365 kW
- flytende og flyttbare uferdige skrog av ovennevnte fartøyer

Også vesentlig ombygging av fartøyer som nevnt ovenfor er omfattet, men her må fartøyet være på minst 1000 BRT. Med "vesentlig ombygging" menes betydelige endringer av lastearrangementet, skroget, framdriftsmaskineriet eller bekvemmeligheten for passasjerene.

Fiskefartøy er ikke omfattet av bestemmelsen.

4.4 Fribeløpet

4.4.1 Utgangspunkt

EØS reglene tillater bagatellmessig støtte til foretak. Avgiftsvedtaket § 4 annet ledd gir derfor foretak som faller inn under denne bestemmelsen anledning til å benytte de differensierte satsene innenfor et fribeløp på kr 530 000. Denne bestemmelsen får anvendelse for foretak som er registrert i Ia, II, III, IV, IVa og/eller V.

Fribeløpet medfører at avgiften kan beregnes etter differensierte satser, inntil differansen mellom avgift etter høyeste sats og avgift etter differensiert sats utgjør kr 530 000.

4.4.2 Når er fribeløpet brukt opp?

Avgiftsgrunnlaget kan bli relativt høyt før fribeløpet eventuelt overstiges:

- Foretak i sone Ia og i sone II kan anvende differensiert avgiftssats for lønn mv. på inntil ca. kr 15,1 mill.
- Foretak i sone III kan benytte differensiert sats for lønn mv. på inntil ca. kr 6,9 mill.
- Foretak i sone IV kan benytte differensiert sats for lønn mv. på inntil ca. kr 5,9 mill.
- Foretak i sone IVa kan benytte differensiert sats for lønn mv. på inntil ca. kr 8,5 mill.
- Foretak i sone V kan benytte differensiert sats for lønn mv. på inntil ca. kr 3,8 mill.

¹⁵ Nærmere definisjon fremgår av EKSF-traktatens bilag I.

¹⁶ Se vedlegg XV til EØS avtalen, jf. EU kommisjonens beslutning No 2496/96/ESCS.

¹⁷ Brutto registertonn

Disse beløpene blir naturligvis ikke de samme dersom et foretak driver virksomhet i flere soner.

Om når en skal gå over fra å benytte differensierte satser til å anvende høyeste sats, se [veiledningen til terminoppgaven for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk](#).

4.4.3 Annen bagatellmessig støtte

Fribeløpet skal reduseres med eventuell annen bagatellmessig støtte til foretaket, jf. avgiftsvedtaket § 4 fjerde ledd, jf. § 3 annet strekpunkt femte punktum. Bestemmelsen medfører at fribeløpet skal avkortes med annen offentlig støtte som er omfattet av EU-forordningen om bagatellmessig støtte.

På denne bakgrunn er det tatt inn en egen rubrikk på terminoppgaven under punkt 2.2, der arbeidsgiver skal oppgi om han mottar annen bagatellmessig støtte.

Uavhengig av det årlige fribeløpet på kr 530 000 gjelder det en begrensning om at støtte i form av redusert avgift, og annen type bagatellmessig støtte ikke må overstige 200 000 euro over en treårsperiode. For øvrig vises det til det som er sagt under punkt 2.2.5.

5 Særregler om landbruk og fiske etc.

5.1 Utgangspunkt

Enkelte typer næringer innenfor landbruk, fiskeri etc. faller utenfor EØS-avtalen, jf. avtalen art. 8.

Slike foretak kan beholde ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift fullt ut, og følger således disse satsene:

Sone	Sats
I	14,1 %
Ia	10,6 %
II	10,6 %
III	6,4 %
IV	5,1 %
IVa	5,1 %
V	0 %

Satsene for fiskeri og landbruk etc. skiller seg fra de ordinære satsene bare i sonene Ia og IVa. I de øvrige sonene er satsene sammenfallende, fordi de opprinnelige differensierte satsene nå også gjelder for de ordinære næringene.

Foretak som driver landbruks- eller fiskerivirksomhet etc. i sone Ia, kan i henhold til dette beregne avgift med en sats på 10,6 pst. på samtlige lønnskostnader (altså ikke bare innenfor et fribeløp). I sone IVa kan slike foretak benytte en sats på 5,1 pst. (dvs. lik sats som i sone IV). De ordinære næringene skal i sone IVa benytte en sats på 7,9 pst.

5.2 Næringer som er omfattet av bestemmelsen

Hvilke næringer dette gjelder er angitt med enkelte bestemte næringskoder i avgiftsvedtaket § 5 første ledd¹⁸:

01.1-01.3 Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering

01.4 Husdyrhold

¹⁸ For nærmere angivelse se www.ssb.no – Standard for næringsgruppering (SN2007).

01.5 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon

01.6 Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting

01.7 Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell

02.1-02.3 Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter og annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)

02.40 Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)

03.11-03.12 Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske

03.21-03.22 Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur

10.11-10.13 Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer

10.20 Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr

10.3 Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker

10.4 Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer

10.5 Produksjon av meierivarer og iskrem

10.6 Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)

10.85 Produksjon av ferdigmat

10.9 Produksjon av fôrvarer

46.2 Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr

46.31 Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)

46.32 Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer

46.33 Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett

46.381 Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr

50.202 Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter

52.10 Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

I likhet med det som gjelder for transport, er det den virksomheten foretaket faktisk driver som er avgjørende for om unntaksregelen kommer til anvendelse. Er foretaket registrert under en av de ovennevnte næringskodene, men helt eller delvis driver annen type virksomhet, vil registreringen ikke være avgjørende. I disse tilfellene vil de ordinære reglene komme til anvendelse.

Selv om foretaket er registrert under en kode som faller inn under fiskeri- og landbruksunntaket, vil den omstendighet at foretaket også driver virksomhet som skal følge de alminnelige regler, medføre at de ordinære satsene skal anvendes. Om foretak som har blandet virksomhet vises det imidlertid til nærmere omtale under punkt 6.

6 Blandet virksomhet

6.1 Innledning

Unntakene basert på virksomhetens næringsområde, jf. avgiftsvedtaket § 4 og 5, bygger på at det enkelte foretak skal betraktes som én enhet. Det er imidlertid gjort unntak for foretak som har blandet virksomhet, når det er et klart regnskapsmessig skille mellom de ulike typene virksomhet, jf. avgiftsvedtaket § 4 tredje ledd og § 5 annet ledd.

I sone I vil det ikke ha noen betydning å skille regnskapsmessig, da satsen her uansett vil være 14,1 pst.

For ordens skyld presiseres det at reglene om regnskapsmessig skille bare har betydning for hvilken sats som skal legges til grunn og ikke for hvor mange fribeløp som kan oppnås. At et foretak har regnskapsmessig skille mellom ulike typer virksomhet, medfører ikke rett til å beregne mer enn ett fribeløp. For å nyte godt av eget fribeløp, må undervirksomhetene skilles ut som egne juridiske enheter, se punkt 2.2.3 og punkt 7.

6.2 Kravet om regnskapsmessig skille

I kravet om regnskapsmessig skille ligger at det skal være mulig å kontrollere hvor stor del av foretakets lønnskostnader mv. som knytter seg til de ulike typene virksomhet.

Det vil da lettere kunne avdekkes om støtte i form av redusert sats ytes til virksomhet innen en næring som ikke er berettiget til denne satsen.

6.3 Næringer som skal betale arbeidsgiveravgift etter høyeste sats

Driver et foretak både virksomhet omfattet av avgiftsvedtaket § 4 første ledd og virksomhet innenfor en ordinær næring, er hovedregelen at de strengeste reglene må følges for hele foretakets virksomhet. Det vil si at høyeste sats skal gjelde etter at eventuelt et fribeløp er oppbrukt. Dette skyldes forholdet til EØS-avtalens statsstøtteregler¹⁹, hvor vurderingstemaet er foretaket som helhet, dvs. den juridiske enheten.

Har foretaket et klart regnskapsmessig skille mellom to typer næringer, kan imidlertid redusert sats anvendes på lønnskostnader knyttet til den ordinære næringen, mens høyeste sats skal anvendes for lønnskostnadene knyttet til den delen av virksomheten som er omfattet av avgiftsvedtaket § 4 første ledd (etter beregning av fribeløp), jf. avgiftsvedtaket § 4 tredje ledd. Oppfylles derimot ikke kravet til regnskapsmessig skille, skal høyeste sats på 14,1 pst. anvendes for hele foretakets lønnskostnader, etter beregning av fribeløp.

For foretak i sone I er satsen uansett 14,1 pst., og det vil her ikke ha noe formål å skille regnskapsmessig.

For foretak i sone Ia vil det heller ikke ha noen betydning å skille regnskapsmessig mellom virksomhet omfattet av avgiftsvedtaket § 4 første ledd og virksomhet innenfor en ordinær næring, fordi det her uansett skal betales avgift med en sats på 10,6 pst. innenfor fribeløpet. Det tildeles som nevnt bare ett fribeløp til hvert enkelt foretak.

Eksempel:

Et foretak driver delvis med bygging av skip for transport som er omfattet av bestemmelsen i § 4 første ledd og delvis med bygging av fiskerifartøy som er omfattet av de ordinære reglene. Foretaket er registrert i sone III. Kravet til regnskapsmessig skille er oppfylt.

Her kan en benytte en sats på 6,4 pst. for den delen av virksomheten som er omfattet av de ordinære reglene, jf. avgiftsvedtaket § 3 fjerde strekpunkt. For den delen av virksomheten som driver med bygging av skip for transport kan arbeidsgiver benytte en sats på 6,4 pst. innenfor fribeløpet. Når fribeløpet er brukt opp skal en for denne delen av virksomheten benytte en sats på 14,1 pst.

¹⁹ Jf. forordning (EF) nr. 1998/2006 om bagatellmessig støtte.

6.4 Landbruk og fiskeri etc.

I de tilfellene et foretak driver både virksomhet omfattet av avgiftsvedtaket § 5 første ledd og virksomhet innenfor en ordinær næring, er utgangspunktet at de ordinære reglene skal benyttes for hele foretaket.

Unntak gjelder dersom foretaket oppfyller kravet til klart regnskapsmessig skille mellom de to typene virksomhet. I disse tilfellene vil foretaket kunne betale avgift med lav sats for de lønnskostnader som er knyttet til landbruks-/fiskeridelen og avgift med ordinære satser for øvrige lønnskostnader, jf. avgiftsvedtaket § 5 annet ledd. Hvis klart regnskapsmessig skille ikke foreligger, skal det betales avgift med ordinære satser for samtlige lønnskostnader. Dette vil bare ha praktisk betydning i sone Ia og IVa, da det kun er i disse sonene at det er en differanse mellom satsene i de to næringsgruppene.

Eksempel 1:

Et foretak driver delvis med landbruksvirksomhet og delvis med produksjon av elektrisitet ved hjelp av vannkraft. Landbruksdelen er omfattet av bestemmelsen i § 5, mens vannkraftverket er omfattet av de ordinære reglene. Foretaket er registrert i sone Ia. Kravet til regnskapsmessig skille er oppfylt. Her vil en kunne benytte en sats på 10,6 pst. for den delen av virksomheten som driver med landbruk. For den delen av virksomheten som produserer elektrisitet vil en kunne benytte satsen på 10,6 pst. innenfor fribeløpet. Når fribeløpet er brukt opp vil en for den sistnevnte delen av virksomheten måtte benytte en sats på 14,1 pst.

Eksempel 2:

Samme kombinasjon som i eksempelet over, men nå er foretaket registrert i sone IVa. Her vil foretaket kunne benytte en sats på 5,1 pst. for lønnskostnadene knyttet til landbruksvirksomheten. For den delen som produserer elektrisitet skal en anvende en sats på 7,9 pst.

6.5 Andre kombinasjoner

En kan også tenke seg at et foretak driver virksomhet innenfor de to ovennevnte næringer, dvs. både landbruks-/fiskerivirksomhet og produksjon av stål/ bygging av skip, selv om dette må sies å være relativt upraktisk. Denne kombinasjonen er tatt inn i avgiftsvedtaket § 4 tredje ledd.

6.6 Transportforetak

Transportforetak i sone Ia skal beregne avgift med redusert sats innenfor det ordinære fribeløpet på kr 530 000, på lik linje med øvrige næringer. Foretak som driver veitransport skal benytte et lavere fribeløp på kr 265 000.

Det kan forekomme kombinasjoner bestående av veitransport som er omfattet av unntaket i § 3 annet strekpunkt annet punktum, og virksomhet omfattet av de ordinære reglene, for eksempel annen type transport. Da blir spørsmålet hvordan fribeløpet skal beregnes i sone Ia. Løsningen må være at slike selskap bare får beregne ett fribeløp på kr 265 000, uansett om det er regnskapsmessig skille mellom de to ulike typer virksomhet.

7 Begrepet juridisk enhet – beregning av fribeløpet

7.1 Innledning

Dersom det kan beregnes fribeløp etter avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt eller § 4 annet ledd, skal det uansett bare beregnes ett fribeløp per foretak. Erfaringsvis kan det oppstå tvil om hva som skal anses som ett foretak i denne forbindelse. Det avgjørende er hva som anses som én juridisk enhet, jf. enhetsregisterloven §§ 2 og 4 første ledd²⁰. Lovens § 4 er tatt inn som vedlegg 4.

Nedenfor gjennomgås noen typetilfeller der det kan være tvil om det er snakk om en eller flere enheter i forbindelse med beregning av fribeløpet.

²⁰ For en nærmere avgrensning av begrepene i enhetsregisterlovens § 4 se Ot.prp. nr. 11 (1993-94) om lov om Enhetsregisteret s. 54 flg.

7.2 Overenheter og underenheter

Det avgrenses mot overenheter i konsern som ikke er egne juridiske enheter, samt underenheter innenfor en juridisk enhet, jf. enhetsregisterloven § 4 fjerde ledd. Det er for eksempel i bankvirksomhet vanlig at et selskap har mange underenheter med hvert sitt underorganisasjonsnummer. Disse selskapene har likevel bare krav på ett fribeløp. Enhetsregisterloven § 4 fjerde ledd åpner riktignok for registrering av såkalte underenheter og overenheter, men slike enheter regnes ikke som juridiske enheter ved beregning av fribeløp.

Registrering av underenheter kan imidlertid ha betydning for soneplassering, jf. avgiftsvedtaket § 1 tredje ledd. En forutsetning for at det skal registreres en underenhet er at minst en person har fast arbeidsplass på adressen. Se under punkt 3.2. Når det er registrert underenheter må det ved valg av avgiftssone dermed også tas stilling til hvor den enkelte ansatte har sitt arbeidssted. Det er da naturlig å se hen til hvor vedkommende har sitt faste oppmøtested, hvor vedkommende får sine arbeidsinstruksjoner fra og/eller hvor nærmeste leder med personalansvar er lokalisert.

7.3 Fusjon og fisjon

Hovedregelen er slik at innberetning og avgiftsberegning skal foretas isolert for hver juridisk enhet. Dette gjelder også når enheten er stiftet som følge av en fusjon eller fisjon. Ved fusjon og fisjon må det tas stilling til hvilken realitet fusjonen/fisjonen har for de eksisterende selskapene. Dette vil kunne utledes av vedtekter, stiftelsesdokumenter og registreringer i Enhetsregisteret. Dersom de juridiske enhetene videreføres vil det være kontinuitet i pliktene til å beregne og innberette arbeidsgiveravgift.

I det følgende vil vi gjennomgå tre ulike tilfeller:

Eksempel 1:

Foretak A fisjonerer i juli 2009, og resultatet er at foretak B etableres, mens foretak A videreføres. Foretak A fortsetter da beregningen av fribeløpet som ble påbegynt 1. januar 2009. Foretak B får derimot et nytt fribeløp ettersom det er å anse som en ny juridisk enhet. Det skal altså her beregnes to fribeløp - ett for foretak A og ett for foretak B.

Eksempel 2:

Foretak A opphører i juli 2009, og to nye foretak (B og C) utgår fra det gamle foretaket. Her får foretak B og C nye fribeløp ettersom de er å anse som nye juridiske enheter. Det skal altså her beregnes tre fribeløp – ett for hver av de tre foretakene.

Eksempel 3:

Foretak A, B og C slås sammen i juli 2009 til foretak D. Her vil foretak D få sitt eget fribeløp som beregnes fra fusjonen. Den tidligere beregningen av fribeløp i foretak A, B og C vil være uten betydning for foretak D.

7.4 Interkommunale samarbeid og kommunale foretak

Interkommunale samarbeid etter lov om kommuner og fylkeskommuner 25. september 1992 nr. 107 (kommuneloven) § 27 regnes ikke som egne enheter i forbindelse med beregning av fribeløpet. Slike samarbeid kan riktignok registreres som egne enheter i Enhetsregisteret. Det avgjørende ved beregning av arbeidsgiveravgift må imidlertid være om samarbeidene kan anses som egne juridiske enheter, og ikke bare som underenheter for de aktuelle kommunene. Samarbeidenes karakter tilsier at det er naturlig å anse disse som en del av den kommunale virksomheten. Dette synes også å være klart forutsatt i kommuneloven § 27.

Kommunale og fylkeskommunale foretak regnes heller ikke som juridiske enheter, og får ikke tildelt et eget fribeløp. Slike foretak skal riktignok etter kommuneloven § 62 første ledd registreres i Foretaksregisteret. De regnes likevel ikke som en egen juridisk person, men som en del av kommunen eller fylkeskommunen, jf. kommuneloven kap. 11. En konsekvens av dette er at foretaket som sådant ikke selv kan ha rettigheter og plikter, og at det er kommunen eller fylkeskommunen som i siste instans er part i foretakets avtaler og som hefter for de forpliktelsene foretaket pådrar seg. Foretaket som sådant kan heller ikke ha partsstilling overfor domstoler eller andre myndigheter. Dette i motsetning til for eksempel statsforetak, jf. lov av 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak § 3.

8 Innberetning av arbeidsgiveravgift

8.1 Utgangspunkt

Terminvis innberetning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift sendes på blankett (RF-1037) "Terminoppgave for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk" (heretter terminoppgaven), se folketrygdloven § 24-3 første ledd. Terminoppgaven kan sendes inn via altinn.no eller på den måten Skattedirektoratet bestemmer. Se [veiledning til terminoppgaven for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk](#) for en nærmere orientering om hvordan terminoppgaven skal fylles ut.

Det skal angis hvilken ordning det skal betales arbeidsgiveravgift etter, se punkt 2.1 på oppgaven. De ulike ordningene er angitt slik:

- AA - Generelle næringer
- BB – Statsforvaltningen og helseforetak
- CC - Produksjon av enkelte stålprodukter etc.
- DD - Dyrking av jordbruks- og hagebruksvekster etc.
- EE - Kun innberetning av forskuddstrekk.
- GG – Veitransport
- JJ - Lønnstrekk for Svalbard

Dersom et foretak har underenheter, skal det likevel bare leveres terminoppgave på den juridiske enhetens organisasjonsnummer. Foretaket skal altså levere én oppgave som inneholder opplysninger om hele den juridiske enheten, herunder alle underenhetene. Dette har sammenheng med at det bare kan beregnes ett fribeløp per foretak, se nedenfor.

Foretak som driver blandet virksomhet, men som har et klart regnskapsmessig skille mellom de ulike virksomhetene, jf. avgiftsvedtaket § 4 tredje ledd og § 5 annet ledd, må levere to (eller flere) oppgaver per termin. I disse tilfellene skal det altså leveres flere terminoppgaver per juridiske enhet.

8.2 Foretak som kan beregne fribeløp

Det gjelder bare ett fribeløp per juridisk enhet. Dette gjelder selv om foretaket har underenheter med egne underorganisasjonsnummer, se punkt 7. Dette betyr at innberetning via terminoppgaven må skje på organisasjonsnummeret til den juridiske enheten for at arbeidsgiveravgiften skal bli riktig beregnet.

Det er tatt inn en egen rubrikk på terminoppgaven under punkt 2.2, der arbeidsgiver som kan beregne fribeløp skal oppgi om han mottar annen bagatellmessig støtte. Se punkt 2.2.5 og 4.4.3.

8.3 Frister for innberetning

Hver 15. januar, 15. mars, 15. mai, 15. juli, 15. september og 15. november skal terminoppgaven sendes skatteoppkreveren (kjemneren/kommunekassereren) i den kommune hvor arbeidsgiveren er bosatt eller har sitt hovedkontor, jf. folketrygdloven § 24-3 første ledd, jf. skattebetalingsloven § 5-11 første ledd.

8.4 Elektronisk innlevering

Terminoppgaven kan leveres via altinn.no. De fleste lønnsprogrammer kan sende terminoppgaven direkte til Altinn fra lønnsprogrammet. Arbeidsgiver kan også logge seg på altinn.no og sende inn terminoppgaven direkte derifra.

Dersom arbeidsgiver ikke kan benytte altinn.no, er det mulig å sende inn terminoppgaven elektronisk som vedlegg i e-post til terminoppgaver@kem.oslo.kommune.no. Vedlegget (terminoppgaven) må være på xml-format. Det betyr at det skal være samme format for terminoppgaven uavhengig av om det er Altinn eller e-post som er innsendingskanal.

8.5 Manuell innlevering

Arbeidsgivere som leverer manuelle oppgaver skal bruke skjemaet RF-1037. Terminoppgaven skal leveres til skatteoppkreveren i den kommunen arbeidsgiveren har sitt hovedkontor, jf. folketrygdloven § 24-3 første ledd. Terminoppgaven skal sendes til samme skatteoppkrever hele året, selv om arbeidsgiver flytter til annen kommune i løpet av året, jf. skattebetalingsforskriften § 5-11-3 femte ledd, jf. § 2-1-2.

8.6 Egen rubrikk for næringskode

På blanketten skal det angis hvilken næring den enkelte arbeidsgiver tilhører, se terminoppgaven punkt 1.0 og veiledningen til terminoppgaven. Det er næringskoden som foretaket er registrert med i Enhetsregisteret (NACE-koden) som skal benyttes.

Den registrerte næringskoden er ikke nødvendigvis avgjørende for hvilken ordning det skal betales avgift etter. Det kan være ulike årsaker til at det ikke er samsvar mellom registrert næringskode og riktig avgiftssats. For det første kan det tenkes at et foretak har endret virksomhet, uten at dette har blitt registrert i Enhetsregisteret. Det vil videre være vanlig at et foretak omfattes av en bestemmelse i avgiftsvedtaket, selv om størstedelen av foretaket driver virksomhet som isolert sett faller under en annen bestemmelse. I disse tilfellene vil trolig foretakets hovedvirksomhet være avgjørende for den registrerte næringskoden.

Eksempel:

Et selskap driver med 80 pst. ambulansetjenester og 20 pst. persontransport (taxi, rutebil etc.). Selskapet er registrert i sone Ia. Dette selskapet vil trolig være gruppert under kode 86.907 Ambulansetjenester i Enhetsregisteret. Ambulansetjenester faller isolert sett under de ordinære reglene.

Selskapet vil likevel følge unntaket for veitransportforetak i avgiftsvedtaket § 3 annet strekpunkt annet punktum, og vil således bare kunne beregne et fribeløp på kr 265 000. Se punkt 2.4.1 og punkt 6.6.

8.7 Endringsoppgaver og fastsettelse av arbeidsgiveravgift

Dersom innberettet arbeidsgiveravgift viser seg å være feil, må arbeidsgiver levere endringsoppgave eller skattekontoret kan fastsette riktig avgift, jf. folketrygdloven § 24-4 annet ledd og tredje ledd. Dersom endringsoppgaven/fastsettelsen innebærer en økning av arbeidsgiveravgiftskravet, gis det etter skattebetalingsloven § 10-53 første ledd et eget forfall for økningen, som er tre uker fra endringsoppgaven er kommet frem til skatte- og avgiftsmyndighetene eller tre uker fra vedtak er sendt den avgiftspliktige. For terminfastsettelser var dette nytt fra og med inntektsåret 2009. Det blir beregnet renter på økningen, jf. skattebetalingsloven § 11-2 første ledd.

Økningen rentebelastes med styringsrenten per 1. januar tillagt ett prosentpoeng fra opprinnelig forfall og frem til endringsoppgave er kommet frem til skatte- og avgiftsmyndighetene eller det foreligger nytt vedtak, jf. skattebetalingsloven § 11-2 annet ledd og § 11-6 annet ledd²¹.

Dersom arbeidsgiver leverer endringsoppgaver som innebærer et krav på tilbakebetaling av for mye innbetalt arbeidsgiveravgift, vil skatteoppkrever kunne akseptere slike endringsoppgaver innenfor de alminnelige rammene for foreldelse i lov om foreldelse av fordringer 18. mai 1979 nr. 18 (foreldelsesloven). Den alminnelige foreldelsesfristen er tre år regnet fra den feilaktige innbetalingen ble foretatt, jf. foreldelsesloven §§ 2 og 3 nr. 1. Dette innebærer at skatteoppkrever vil kunne akseptere tilbakebetalingskrav for innbetalinger foretatt tre år tilbake i tid.

På tilsvarende måte som økninger i avgiftskravet rentebelastes, vil en reduksjon av avgiftskravet ved tilbakebetalingen også rentekompenseres. Det gis da rentekompensasjon tilsvarende styringsrenten per 1. januar på reduksjonen fra innbetalingstidspunktet og frem til skatte- og avgiftsmyndighetenes forfallstidspunkt etter skattebetalingsloven § 10-60, jf. § 11-4 første ledd og § 11-6 annet ledd siste punktum.

²¹ Se www.skatteetaten.no; "Renter etter vedtak eller egenretting" for en oversikt over gjeldende rentesatser.

I henhold til skattebetalingsloven § 10-60 forfaller kravet på tilbakebetaling tre uker etter vedtak er truffet eller ved egenretting tre uker fra skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til utbetaling.

Endringene som kom med den nye skattebetalingsloven, som trådte i kraft for arbeidsgiveravgiften fra og med inntektsåret 2009, innebærer at alle innberetninger/fastsettelse av endringer må henføres til de aktuelle terminene av hensyn til renteberegningene som skal foretas i tilknytning til endringene. For å avklare omfanget av innberettede endringer må arbeidsgiver også angi type oppgave. Se terminoppgaven punkt 1.0 og veiledning til terminoppgaven for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk.

9 Betaling av arbeidsgiveravgift

Hver 15. januar, 15. mars, 15. mai, 15. juli, 15. september og 15. november skal beregnet arbeidsgiveravgift for de foregående to månedene innbetales til skatteoppkreveren, jf. skattebetalingsloven § 10-10, jf. § 5-11 første ledd og folketrygdloven § 24-3 første ledd. Kravet på arbeidsgiveravgift forfaller dermed samtidig med fristen for innlevering av terminoppgaven, se punkt 8.3. Avgiften kan innbetales ved bruk av "Betalingkort for skatt" som fås på skatteoppkreverkontoret.

Arbeidsgiveravgiften kan også betales elektronisk. Elektroniske betalinger må ha gyldig KID-nummer. Bankene er pålagt å avvise elektroniske betalinger uten gyldig KID-nummer. Ved innlevering via Altinn vil du få oppgitt kid og kontonummer. Minstegrensen for innbetaling av beregnet arbeidsgiveravgift for en oppgjørsperiode (termin) er kr 100, jf. skattebetalingsforskriften § 10-4-1. KID-nummer kan lages på www.skatteetaten.no/kid.

10 Forenklet oppgjørsordning for statsforvaltningen

10.1 Utgangspunkt

For statsforvaltningen gjelder det en forenklet oppgjørsordning, jf. forskrift 27. november 2003 nr. 1398 om forenklet oppgjør for arbeidsgiveravgift fra statens forvaltningsvirksomhet. Forskriften er tatt inn som vedlegg 3.

Forskriften § 4 medfører at statsforvaltningen er unntatt fra å betale og gi oppgave over beregnet arbeidsgiveravgift til skatteoppkreveren. I stedet gjennomføres forenklet oppgjør ved at beregnet avgift i rapport til statsregnskapet føres til utgift i samme måned som lønn og godtgjørelse er utbetalt til arbeidstaker. Samtidig skal arbeidsgiveravgiften bokføres som inntekt under folketrygdens kapittel i rapporten til statsregnskapet.

10.2 Hva som er omfattet av ordningen

Følgende deler av statsforvaltning omfattes av ordningen:

De ordinære forvaltningsorganer, herunder departementer, etater, direktorater, tilsyn, råd, Statistisk sentralbyrå, Statens vegvesen, Jernbaneverket, Kystverket, Statens lånekasse, Statens husbank mv, jf. forskriften § 1 annet ledd bokstav a. Se punkt 2.5.2.

Det er viktig å merke seg at den forenklete oppgjørsordningen ikke gjelder for de deler av statsforvaltningen som er omtalt i forskriften § 1 andre ledd b, altså forvaltningsorganer med unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet, jf. forskriften § 4 annet ledd. Disse deler av statsforvaltningen skal betale og gi oppgave over beregnet arbeidsgiveravgift til skatteoppkreveren for den kommune hvor hovedkontoret ligger etter de ordinære regler for oppgjør av arbeidsgiveravgift. Ordningen gjelder heller ikke for helseforetak som er omfattet av helseforetaksloven.

11 Avgiftsfritak for refundert sykkelønn mv. utbetalt av arbeidsgiver

Lønn og feriepenge under sykdom eller fødselspermisjon mv., som refunderes fra folketrygden er fritatt for arbeidsgiveravgift, jf. folketrygdloven § 23-2 femte ledd første punktum. Fritaket for arbeidsgiveravgift gjelder bare dersom de aktuelle ytelsene faktisk blir refundert. Tilfeller der arbeidsgiveren har refusjonsrett etter

folketrygdloven §§ 8-20 tredje ledd, 8-21 tredje ledd eller 22-3, men ikke gjør refusjonskravet gjeldende, gir ikke rett til fradrag i arbeidsgiveravgiften.

Ordningen praktiseres slik at arbeidsgiverne innberetter de aktuelle ytelsene som avgiftspliktige, men får et fradrag i grunnlaget for arbeidsgiveravgift når ytelsene faktisk blir refundert. Fradraget kan først gjøres gjeldende i den terminen som refusjonen fra Arbeids- og velferdsetaten foreligger. Se veiledningen til terminoppgaven for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk punkt 2.3.

12 Arbeidsgiveravgift av tilskudd og premier til livrente og pensjonsordninger

12.1 Generelt

Det skal betales arbeidsgiveravgift av arbeidsgivers og det offentliges tilskudd til livrente- og pensjonsordninger og arbeidsgivers tilskudd til Overføringsavtalens sikringsordning, jf. folketrygdloven § 23-2 fjerde ledd. Om fiske- og fangstnæringen, se punkt 16.

Også betaling som skal dekke administrasjonskostnader og forvaltningshonorarer til slike pensjoner omfattes av begrepet tilskudd og skal inngå i grunnlaget for arbeidsgiveravgift. Tilskudd til pensjonsordningens premiefond og innskuddsfond omfattes også av arbeidsgiveravgiftsplikten. Derimot skal det ikke svares arbeidsgiveravgift når midler fra premiefondet/innskuddsfondet, herunder renter, benyttes til å betale årets premie. Tilskudd til en kollektiv pensjonsordning i enkeltpersonforetak som skal dekke pensjonsrettigheter for eieren anses ikke avgiftspliktig, i den grad eierens andel av premien kan individualiseres. For deltakerlignet selskap gjelder det samme for en ansvarlig deltakers andel av den samlede premien.

Kostnader som arbeidsgiver pådrar seg ved bruk av formidlingstjenester i forbindelse med å etablere en tjenestepensjonsordning anses ikke som "tilskudd" etter folketrygdloven § 23-2 fjerde ledd. Forsikringsmeglerhonorar eller øvrige kostnader knyttet til slik formidling av tjenestepensjonsordning inngår derfor ikke i beregningsgrunnlaget for arbeidsgiveravgift.

Avgiftsplikten knytter seg til den faktiske innbetalingen. Det skal betales avgift av betalinger foretatt etter 1. januar 1988. Dette gjelder selv om man nå betaler en forhøyet premie som følge av at det er betalt inn for lite i premie før denne dato.

Avgiftspliktige tilskudd og premier til pensjonsordninger skal tas med i grunnlaget for beregning av arbeidsgiveravgift på terminoppgaven for den terminen hvor betalingen er foretatt. Grunnlaget fordeles på de ulike avgiftssoner i samme forhold som arbeidsgiverens øvrige avgiftspliktige ytelser i samme termin fordeler seg. Avgiftspliktige tilskudd og premier til pensjonsordninger skal imidlertid innberettes på egne linjer i punkt 2.3 i terminoppgaven, se veiledningen til terminoppgaven for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk punkt 2.3.

Avgiftspliktige tilskudd og premier til pensjonsordninger skal også føres på egen linje i årsoppgaven for arbeidsgiveravgift. Se Årsoppgave for arbeidsgiveravgift – Følgeskriv til lønns- og trekkoppgaver, RF 1025 punkt 6.0.

På årsoppgaven, RF 1025, i punkt 10.0 skal arbeidsgiveren gi opplysninger om det er opprettet pensjonsordning (obligatorisk tjenestepensjon) for arbeidstakerne. Er det opprettet slik ordning, så skal navnet på pensjonstilbyderen oppgis.

12.2 Særskilt om kollektive livrenter

Arbeidsgivers premieinnbetaling til kollektive livrenter er skattepliktig for arbeidstaker i det inntektsåret premien blir betalt, jf. skatteloven § 5-12 sjette ledd. Arbeidsgiveren skal fordele premien til den kollektive livrenteforsikringen på de enkelte arbeidstakerne og lønnsinnberette beløpet, jf. ligningsloven § 6-2 nr. 1 bokstav a. Arbeidsgiveravgiftsplikten følger her lønnsoppgaveplikten, jf. folketrygdloven § 23-2 første ledd. Finansdepartementet har i et brev til Skattedirektoratet av 17. desember 2009 uttalt at arbeidsgivers kostnader til livrenteforsikringen ikke skal regnes som premie etter skatteloven § 5-12 sjette ledd. Det innebærer at slike kostnadene verken er lønnsoppgavepliktige eller arbeidsgiveravgiftspliktige.

13 Avgiftsberegning i enkelte tilfeller med tilknytning til utlandet

13.1 Generelt

Godtgjørelse for arbeid utført i utlandet av utenlandsk statsborger som ikke er pliktig/frivillig medlem i norsk trygd er ikke avgiftspliktig, jf. folketrygdloven § 23-2 niende ledd²².

Det er heller ikke avgiftsplikt for arbeid utført av andre i utlandet når det ikke er lønnsoppgaveplikt etter forskrift av 19. november 1990 nr. 932 om lønnsoppgaveplikt ved utbetalinger til personer bosatt i utlandet, jf. folketrygdloven § 23-2 første ledd. Dette gjelder lønn og annen godtgjørelse til ansatte ved norske bedrifters faste driftssteder i land Norge har skatteavtale med, dersom utbetalingen belastes driftsstedets regnskap.

Avgiftsunntaket er begrenset til å gjelde mottakere som etter norske skatteregler ikke anses skattepliktige som bosatt i Norge. For arbeidstakere som har vært skattepliktig som bosatt i Norge gjelder unntaket bare når likningsmyndighetenes vedtak om skattepliktens opphør foreligger, eller likningsmyndighetene på annen måte har tatt standpunkt til at skatteplikten er opphørt.

Unntaket gjelder heller ikke hvis arbeidstakeren er omfattet av norsk trygd etter Rådsforordning nr. 1408/71 eller etter en sosialkonvensjon, se nærmere om dette nedenfor under punkt 13.4 og punkt 13.5.

13.2 Arbeid utført i Norge

13.2.1 Utgangspunkt

Det er avgiftsplikt for ansatte som arbeider i Norge eller på norsk sokkel, selv om arbeidstakeren er bosatt i utlandet. Avgiftsplikten gjelder uten hensyn til om mottakeren er trygdet etter norsk trygdlovgivning eller skattepliktig etter norsk skattelovgivning. Om unntak se nedenfor.

Når arbeidsgiver kan dokumentere at det betales avgift av tilsvarende art til hjemlandet av de samme lønnsutbetalingene som avgiftsbelegges i Norge, kan skatte- og avgiftsmyndighetene etter søknad ettergi/nedsette arbeidsgiveravgiften. Er avgiften til hjemlandet den samme eller høyere enn avgiften i Norge, kan avgiften i Norge ettergis i sin helhet. Er avgiften i hjemlandet mindre, kan avgiften i Norge settes ned med det beløp som er betalt i hjemlandet²³.

13.2.2 Utenlandsk arbeidstaker på norsk kontinentalsokkel og i norsk territorialfarvann

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift av lønn mv. til en utenlandsk arbeidstaker som ikke er medlem i trygden når arbeidet utføres på norsk kontinentalsokkel eller i norsk territorialfarvann, jf. folketrygdloven § 23-2 niende ledd første punktum.

13.2.3 Utenlandske foretak

Det er virksomhetens registrerte adresse som er avgjørende for hvilken sone/sats som skal legges til grunn for beregning av arbeidsgiveravgift, jf. avgiftsvedtaket § 1 første og annet ledd. Dette gjelder også for utenlandske foretak som driver med utleie av arbeidskraft.

Nærmere regler om hvilken sone/sats som skal legges til grunn for beregning av arbeidsgiveravgift følger av avgiftsvedtaket §§ 2 og 3. Utenlandske arbeidsgivere som ikke har registrert forretningsadresse i Norge faller i utgangspunktet inn under sone I. Dette følger av en tolkning av avgiftsvedtaket § 2 første ledd.

13.3 Diplomater unntatt fra trygd i Norge

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift for lønn eller annen godtgjørelse til personer som etter Wienkonvensjonen om diplomatisk samkvem artikkel 33 og artikkel 37 er unntatt fra trygden i Norge, jf. folketrygdloven § 23-2 ellefte ledd.

²² Finansdepartementets uttalelse i Utv. 2006/488.

²³ Se Lignings-ABC 2009/10 side 125 og side 103.

13.4 EØS-borgere som arbeider i Norge

13.4.1 Utgangspunkt

Rådsforordning nr. 1408/71 med tillegg, jf. EØS-avtalen art. 29, regulerer hvilken trygdelovgivning som skal benyttes for statsborgere i et EØS-land som har bostedsmessig og/eller arbeidsmessig tilknytning til ett eller flere andre EØS-land. Disse reglene har også betydning for til hvilket land det skal betales sosiale avgifter.

Hovedregelen er at en EØS-borger som arbeider i et annet EØS-land skal være medlem i arbeidslandets trygdeordning, jf. Rådsforordning (EØF) 1408/71. Sosiale avgifter (i Norge trygdeavgift og arbeidsgiveravgift) skal betales i det land hvor arbeidstakeren er medlem av trygdeordningen.

13.4.2 Unntak fra hovedregelen

Unntak fra hovedregelen om at arbeidsgiveravgift skal betales i arbeidslandet gjelder blant annet for utsendte arbeidstakere, samt arbeidstakere som utfører arbeid i to eller flere EØS-land. For slike arbeidstakere skal det betales arbeidsgiveravgift i arbeidstakernes bostedsland. Regelverket inneholder også særregler for personell innen internasjonal transport og for sjøfolk.

Det skal heller ikke betales arbeidsgiveravgift i Norge når arbeidstakeren er omfattet av trygdelovgivningen i et annet EØS-land etter reglene i Rådsforordningen. Arbeidsgiveren kan bare unnlate å beregne og innbetale norsk arbeidsgiveravgift når det ved blankett E101 eller melding fra Arbeids- og velferdsetaten fremgår at en navngitt arbeidstaker er omfattet av trygdelovgivningen i et annet EØS-land. Fritaket for å beregne og innbetale norsk arbeidsgiveravgift gjelder bare for det tidsrom som er angitt på blanketten/meldingen.

En norsk arbeidsgiver som har ansatte som er omfattet av trygdelovgivningen i et annet EØS-land, har en generell plikt til selv å ha rede på sine forpliktelser overfor dette landet. Arbeidsgiver må da ta kontakt med de aktuelle utenlandske myndighetene for å få informasjon om hvilke avgifter som skal betales, og om de praktiske rutiner for registrering, innberetning og betaling.

13.5 Trygdeavtaler (sosialkonvensjoner)

Arbeidsgiveravgift i Norge skal ikke betales når arbeidstakeren er unntatt fra folketrygden i henhold til bestemmelser i sosialkonvensjoner mellom Norge og andre land²⁴.

13.6 Arbeidstakere utsendt til Norge fra USA og Canada

Arbeidsdepartementet fastsetter årlig en særskilt sats for arbeidsgiveravgift for arbeidstakere fra USA og Canada som bare er medlem i folketrygdens sykestønadsdel under arbeid i Norge. Det vises i denne sammenheng til forskrift 29. januar 2010 nr. 76. Etter denne forskriften § 3 skal det i 2010 betales arbeidsgiveravgift med 7,0 pst., dersom det foreligger avgiftsplikt etter folketrygdloven § 23 2. Forskriften er tatt inn som vedlegg 5.

13.7 Særlig om sjøfolk

13.7.1 Utgangspunkt

Arbeidsgiveravgift for hyreutbetaling til sjøfolk følger i utgangspunktet de ordinære reglene for beregning av arbeidsgiveravgift. Det er således i utgangspunktet virksomhetens registreringskommune som er avgjørende, jf. avgiftsvedtaket § 1 annet ledd.

Foretak som driver med sjøtransport er imidlertid omfattet av unntaket for ambulerende virksomhet i § 1 fjerde ledd. Arbeider noen av de ansatte over 50 pst. i en annen sone enn der virksomheten er registrert, vil denne andre sonen bli avgjørende for ytelser knyttet til arbeidet som utføres her, se punkt 3.4.

²⁴ Om hvilke land Norge har inngått sosialkonvensjoner med, se lignings-ABC 2009/10 s. 850-851.

Det samme gjelder dersom de ansatte utfører mer enn halvparten av arbeidet utenfor norsk sjøterritorium. Det vil si at det vil være sone I og en sats på 14,1 pst. som gjelder for den delen av arbeidet som utføres utenfor Norge (dersom denne delen av arbeidet for den enkelte ansatte utgjør mer enn 50 pst. av hans totale arbeid den aktuelle terminen). Dette følger av en tolkning av avgiftsvedtaket § 1 fjerde ledd kombinert med § 2 første ledd og § 3 første strekpunkt. Se punkt 3.4.13.

13.7.2 Sjøfolk i utenriksfart som bor utenfor Norden og som ikke er statsborger i et EØS-land

Det gjelder egne regler for sjøfolk som er ansatt på norsk skip i utenriksfart som er registrert i det ordinære norske skipsregisteret. Ordningen gjelder bare sjøfolk som er medlem i trygden etter folketrygdloven § 2-6. Det avgrenses også mot sjøfolk som bor i Norden eller som er statsborger i EØS-land, jf. punkt 13.4.

For disse skal arbeidsgiveren for 2010 betale avgift med kr 334 per måned uten hensyn til antall arbeidsdager i måneden. Det vises til forskrift av 29. januar 2010 nr.74 om fastsettelse av avgiftsgrunnlag og avgiftssatser i folketrygden for visse grupper medlemmer for året 2010 § 3 bokstav b. Utdrag av forskriften er tatt inn som vedlegg 6.

13.8 Misjonærer mv. som er medlemmer i folketrygden etter folketrygdloven § 2-8

Det er ikke avgiftsplikt på lønn og annen godtgjørelse for religiøst, humanitært eller filantropisk arbeid utført av person utstasjonert i utlandet av misjonsmenighet eller humanitær organisasjon i Norge. Dette gjelder bare når arbeidsoppholdet i utlandet varer i minst to år regnet fra dato til dato, jf. folketrygdloven § 23-2 niende ledd²⁵.

Det gjelder for øvrig egne regler for trygdeavgift for misjonærer mv. som er opptatt i folketrygden i medhold av folketrygdloven § 2-8, jf. forskrift av 29. januar 2010 nr.75.

13.9 Honorar til utenlandske artister

Det skal som utgangspunkt ikke beregnes arbeidsgiveravgift på godtgjørelse til utenlandske artister som skattlegges etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister mv. (artistskatteloven). Dette følger av at ytelser som er skattepliktige etter artistskatteloven ikke er lønnsoppgavepliktige, jf. forskrift av 19. november 1990 nr. 932 om oppgaveplikt ved utbetalinger til personer bosatt i utlandet § 1 nr. 1 siste punktum.

Dersom artisten blir skattemessig bosatt i Norge, vil vedkommende bli skattepliktig etter skatteloven i stedet for skattepliktig etter artistskatteloven fra og med inntektsåret før det inntektsåret vedkommende blir skattepliktig bosatt.

Når en artist blir skattemessig bosatt i 2010, har den som er arbeidsgiver på det tidspunkt artisten blir skattepliktig som bosatt, plikt til å sende lønnsoppgave og betale arbeidsgiveravgift av utbetalt lønn mv. til artisten i 2009. Plikten til å beregne og betale arbeidsgiveravgift for lønn utbetalt i 2009 inntreffer på det tidspunkt artisten blir skattepliktig som bosatt i 2010. Den som er arbeidsgiver på det tidspunkt artisten blir skattepliktig som bosatt, har også plikt til å sende lønnsoppgave over lønn mv. som er utbetalt til artisten i 2010 i perioden før artisten blir skattepliktig som bosatt.

14 Inntekt som blir skattlagt etter lov om skatt til Svalbard

For inntekt som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard (svalbardskatteloven), skal det ikke betales arbeidsgiveravgift. Dette følger av avgiftsvedtaket § 3 syvende strekpunkt.

Svalbardskatteloven omfatter personer bosatt på Svalbard. Opphold av minst 12 måneders varighet regnes i denne sammenheng som bosettelse, jf. svalbardskatteloven § 2-1. Loven gjelder også for personer som tar midlertidig opphold på Svalbard og utfører arbeid eller utøver næringsvirksomhet der. Oppholdet må da vare sammenhengende i minst 30 dager, jf. svalbardskatteloven § 2-2.

²⁵ Se også Finansdepartementets uttalelse inntatt i Utv. 2006/488.

Foretak hjemmehørende på Svalbard er fritatt for arbeidsgiveravgift selv om personene som mottar lønnsutbetalingene ikke er skattepliktige til Svalbard. Dette følger av avgiftsvedtaket § 3 syvende strekpunkt²⁶.

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift på inntekt som er vunnet ved arbeid under opphold på Jan Mayen eller i de norske bilandene i Antarktis.

Lønnstrekk etter svalbardskatteloven skal innberettes i halvårlig terminer jf. svalbardskatteloven § 5-2 femte ledd. Innberetning av arbeidsgiveravgift i henhold til forskrift 15. desember 1997 nr. 1305 om skatt til Svalbard § 6 (4) er inntil videre gjort frivillig.

15 Særlig om introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift for introduksjonsstønad etter lov av 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsstønad for nyankomne innvandrere eller kvalifiseringsstønad etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, jf. folketrygdloven § 23-2 femte ledd annet punktum.

16 Unntak for fiske- og fangstnæringen

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift av hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy, se folketrygdloven § 23-5 og Stortingsvedtak av 27. november 2009 nr. 1498 om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2010. Produktavgiften er på 2,9 pst. for 2010.

Det skal likevel i disse tilfellene betales arbeidsgiveravgift av arbeidsgivers pensjonsutbetalinger og tilskott til livrente- og pensjonsordninger, dersom disse omfattes av folketrygdloven § 23-2 fjerde ledd. Se punkt 12.

17 Fritak for arbeidsgiveravgift for private arbeidsgivere

17.1 Generelt

Det er et fritak for arbeidsgiveravgift for private arbeidsgivere når lønn fra husholdningen ikke overstiger kr 60 000 i inntektsåret, jf. folketrygdloven § 23-2 syvende ledd. Beløpsgrensen gjelder den enkelte husstands samlede lønnsutgifter, herunder eventuelle feriepenger og verdien av fri kost og losji, utbetalt til eller stilt til disposisjon for en eller flere arbeidstakere i løpet av inntektsåret, jf. forskrift 19. november 1997 nr. 1173 § 4.

Dersom lønnsutbetalinger fra en privat arbeidsgiver som nevnt i folketrygdloven § 23-2 syvende ledd overstiger beløpsgrensen for avgiftsfritak, skal arbeidsgiveren ved førstkommande terminforfall beregne og betale avgift av samlet lønn som til da er utbetalt, jf. forskrift 2. desember 1997 nr. 1385 § 5 annet ledd tredje punktum og skattebetalingsforskriften § 10-10-3 annet ledd.

Det gjelder på visse vilkår en forenklet oppgjørsskjema for private arbeidsgivere, se nedenfor under punkt 19. Private arbeidsgivere som benytter den forenklete oppgjørsskjemaet skal benytte et eget oppgjørsskjema (RF-1049). Hvis beløpsgrensen for avgiftsfritak overstiges, skal arbeidsgiveren fortsette å innberette skattetrekket på det forenklete oppgjørsskjemaet, men må også beregne og innberette arbeidsgiveravgift på den ordinære terminoppgaven (RF-1037), se punkt 8 og punkt 9.

Ved valg av sone for beregning av avgiftsats legges i utgangspunktet den private arbeidsgiverens folkeregistrerte adresse til grunn, se punkt 3.1.

Det er utgitt en brosjyre om "[Lønnsarbeid i hjemmet](#)". Brosjyren kan også fås hos skatteoppkreveren.

²⁶ Stortingsvedtak 15. juni 2007 nr. 666.

17.2 Vilkår for at unntaket gjelder²⁷

17.2.1 Arbeid på eller i tilknytning til arbeidsgivers hjem og fritidsbolig

Avgiftsfritaket gjelder arbeid som skjer på eller i tilknytning til arbeidsgiverens bolig og/eller fritidsbolig. Dette vil typisk være omsorgsfunksjoner i hjemmet, innkjøp, renhold, hagestell, snømåking og vedlikehold eller reparasjon av egen bolig- eller fritidseiendom, leiet bolig, innbo eller privat kjøretøy, jf. forskrift til folketrygdloven av 19. november 1997 nr 1173 § 2.

17.2.2 Ytelsene må ikke være fradragsberettigede

Arbeidsgiveren må ikke ha rett til fradrag i sin inntekt for lønnskostnadene, verken direkte eller gjennom avskrivninger. Lønnskostnader som inngår i arbeidsgiverens næringsvirksomhet eller lønnskostnader som gjelder vedlikeholdsarbeid på utleid del av regnskapslignet bolig faller derfor utenfor fritaksordningen.

17.2.3 Avtalen må være inngått mellom private

Arbeidsgiveren og arbeidstakeren må ha opptrådt som privatpersoner ved avtaleinngåelsen om arbeidsoppdraget.

Videre må arbeidstakeren ikke påta seg arbeid av samme art i det private hjem og fritidsboliger som det han gjør i sin næringsvirksomhet. Oppdraget må således falle utenfor næringsvirksomheten. Dette gjelder uavhengig av om næringsvirksomheten drives som enkeltpersonforetak eller deltakerlignet selskap.

17.2.4 Grensen på kr 60 000

Lønnsutbetalinger som inngår i ordningen må til sammen ikke overstige kr 60 000 årlig. Inn under dette går feriepenger, verdien av fri kost og losji, samt andre ytelser som inngår i grunnlaget for arbeidsgiveravgift. Utbetalinger av lønn som er fritatt for arbeidsgiveravgift (for eksempel til barnepass) inngår ikke i grunnlaget for grensen på kr 60 000, se punkt 17.3. Derimot vil utbetalinger som ikke overstiger kr 4 000²⁸, og som følgelig er skattefrie for mottaker og ikke innberetningspliktige, inngå i grunnlaget for arbeidsgiveravgift. Se punkt 20.

Dersom de samlede utbetalinger fra en husstand går over grensen på kr 60 000 i året, må det beregnes arbeidsgiveravgift av hele beløpet. Det må da betales arbeidsgiveravgift av alle lønnsutbetalinger som er gjort etter den forenklede ordningen. Arbeidsgiver skal for skattetrekkets del fortsette å bruke den forenklede oppgjørsblanketten for senere lønnsutbetalinger samme året, selv om det i tillegg må beregnes og betales arbeidsgiveravgift. Arbeidsgiveren skal benytte den ordinære terminoppgaven (RF 1037) ved innberetning og innbetaling av arbeidsgiveravgiften og forholde seg til de ordinære oppgave- og innbetalingsfristene, se punkt 8 og 9.

17.3 Særlig om privat pass av barn

Godtgjørelse for privat pass av barn som ikke har fylt 12 år før utgangen av inntektsåret, eller som har særlig behov for omsorg og pleie, er unntatt fra arbeidsgiveravgift, jf. folketrygdloven § 23-2 sjette ledd. Dette gjelder selv om husstandens øvrige utbetalinger overstiger grensen på kr 60 000 for arbeid i privat hjem og fritidsbolig, og selv om barnepasser utfører noe ordinært husarbeid ved siden av barnepass. Det gjelder altså ingen beløpsgrenser for avgiftsfritaket når godtgjørelsen er for privat pass av barn som er omfattet av bestemmelsen. Adgangen til å benytte forenklet oppgjørsordning er imidlertid beløpsbegrenset på tilsvarende måte som for private arbeidsgivere for øvrig, se punkt 19.

Uttrykket "pass av barn" omfatter vanlig tilsyn og stell. Godtgjørelse for behandling av barnets særlige pleie- eller omsorgsbehov i form av trening, fysioterapi, undervisning, medisinsk stell mv., omfattes ikke av fritaket i

²⁷ For en nærmere beskrivelse av vilkårene for unntaket for private arbeidsgivere, se lignings-ABC 2009/10 s. 99 flg.

²⁸ Beløpsgrensen ble hevet fra kr 2000 til kr 4000 f.o.m. inntektsåret 2009 jf. forskrift 15. desember 2008 nr. 1350.

folketrygdloven § 23-2 sjette ledd. Dette gjelder uansett barnets alder. Slik utbetaling kan imidlertid være fritatt for arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven § 23-2 syvende ledd.

18 Fritak for arbeidsgiveravgift for frivillige organisasjoner

18.1 Utgangspunkt

Veldedige eller allmennyttige institusjoner eller organisasjoner er fritatt for arbeidsgiveravgift, når de totale lønnsutgifter for organisasjonen er opp til kr 450 000, men bare for lønnsutbetalinger opp til kr 45 000 per ansatt, jf. folketrygdloven § 23-2 åttende ledd.

Dersom lønnsutbetalingene overstiger beløpsgrensene for avgiftsfritak, skal arbeidsgiveren ved førstkommande terminforfall beregne og betale avgift av de samlede avgiftspliktige ytelsene som til da er utbetalt, jf. forskrift av 2. desember 1997 nr. 1385 § 5 (2) tredje punktum og skattebetalingsforskriften § 10-10-3 annet ledd.

Det gjelder på visse vilkår en forenklet oppgjørsordning for frivillige organisasjoner, se nedenfor under punkt 19. Frivillige organisasjoner som benytter den forenklete oppgjørsordningen skal benytte et eget oppgjørsskjema (RF-1062). Hvis beløpsgrensene for avgiftsfritak overstiges, skal arbeidsgiver fortsette å innberette skattetrekket på det forenklete oppgjørsskjemaet, men må også beregne og innberette arbeidsgiveravgift på den ordinære terminoppgaven (RF-1037), se punkt 8 og punkt 9.

Det er utgitt en brosjyre om "[Skatt for frivillige og ideelle organisasjoner](#)", dvs. skattefrie organisasjoner, herunder veldedig eller allmennyttig institusjon eller organisasjon.

18.2 Vilkår for at unntaket gjelder²⁹

18.2.1 Vilkår knyttet til utbetaling til den enkelte arbeidstaker

Fritaket gjelder bare for utbetaling til arbeidstakere hvor lønnsutbetalingene til sammen ikke overstiger kr 45 000 i inntektsåret, herunder eventuelt medregnet verdien av fri kost og losji, utbetalte feriepenger og andre ytelser som inngår i grunnlaget for arbeidsgiveravgift. Lønnsutbetalinger omfatter også trekkpliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelse.

Overstiger utbetalinger til en enkelt arbeidstaker kr 45 000 i ett år skal organisasjonen betale arbeidsgiveravgift av hele lønnsutbetalingen til vedkommende. Organisasjonen har likevel fritak for arbeidsgiveravgift på lønn til andre av arbeidstakerne, dersom betingelsene for dette er oppfylt.

18.2.2 Vilkåret om maksimalt kr 450 000 i samlede lønnsutbetalinger

Overstiger de totale lønnsutbetalinger fra organisasjonen kr 450 000 i ett år, er den samlede lønnsutbetalingen arbeidsgiveravgiftspliktig. Ved beregningen av de totale lønnsutbetalinger, skal både lønn over og under kr 45 000 til den enkelte ansatte tas med. Utbetalinger som ikke overstiger kr 4 000, og som følgelig er skattefrie for mottaker og ikke innberetningspliktige, inngår også i arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget, se nedenfor under punkt 20.

Fritaket gjelder ikke lønnskostnader som er knyttet til institusjonens eller organisasjonens næringsvirksomhet når denne virksomheten er skattepliktig, se nedenfor. Slike lønnskostnader skal holdes utenfor ved beregning av om organisasjonens lønnskostnader er opp til kr 450 000.

18.2.3 Lønnsutbetalinger i næringsvirksomhet

Avgiftsfritaket gjelder ikke lønnsutbetalinger i næringsvirksomhet, dersom virksomheten er skattepliktig. Arbeider en person dels i den skattepliktige næringsvirksomheten og dels med den veldedige/allmennyttige aktiviteten, må lønnen deles skjønnsmessig i en del som gjelder den skattepliktige virksomheten og en del som gjelder den skattefrie aktiviteten.

²⁹ Se lignings-ABC 2009/10 s. 100 flg.

19 Forenklede oppgjørsordninger

19.1 Innledning

Det gjelder forenklede oppgjørsordninger for mindre arbeidsgivere som ikke driver næringsvirksomhet. Ordningene gjelder på visse vilkår både for private arbeidsgivere og for frivillige organisasjoner, jf. punkt 17 og 18.

19.2 Årlig innberetning

Forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift kan i enkelte tilfeller innberettes og innbetales årlig, jf. forskrift av 2. desember 1997 nr. 1385 § 5 annet ledd og skattebetalingsforskriften § 5-11-3 første ledd og § 10-10-3. Dette gjelder når en arbeidsgiver bare har lønnsutbetalinger som ikke gjelder næringsvirksomhet eller utleie av hus, og de samlede utbetalinger ikke overstiger kr 60 000 i løpet av året. Arbeidsgiveren kan da betale samlet forskuddstrekk og avgiftsbeløp beregnet på grunnlag av avgiftspliktige utbetalinger innen 15. januar i året etter inntektsåret. Skattetrekket skal inn på en egen skattetrekkkonto etter hver lønnsutbetaling.

Dersom beløpsgrensen for arbeidsgiveravgiftsfritaket overskrides i løpet av året, skal arbeidsgiveren ved førstkommande forfallstidspunkt etter skattebetalingsloven § 10-10, jf. § 5-11 og folketrygdloven § 24-3, beregne og betale avgiftsbeløp på grunnlag av de avgiftspliktige utbetalingene som allerede er foretatt. For senere terminer i året gjelder da de ordinære forfallsfristene etter bestemmelsene i foregående punktum.

Ordningen med årlig innberetning og innbetaling gjelder altså generelt for ikke-næringsdrivende, dersom de årlige utbetalinger ikke overstiger kr 60 000.

19.3 Innberetning ved hvert oppgjør

Privat arbeidsgiver med lønnsutbetalinger som nevnt i folketrygdloven § 23-2 sjette og sjuende ledd og veldedig eller allmenntilgjengelig institusjon eller organisasjon som omfattes av folketrygdloven § 23-2 åttende ledd kan benytte en særskilt oppgjørsblankett, jf. skattebetalingsforskriften § 5-11-3 tredje og fjerde ledd. Den særskilte oppgjørsblanketten³⁰ skal leveres senest første virkedag etter hver lønnsutbetaling. Forskuddstrekket forfaller i disse tilfellene samtidig med fristen for innberetning, jf. skattebetalingsforskriften § 10-10-3 første ledd.

Arbeidsgivere kan benytte Altinn ved innberetning etter den forenklede oppgjørsordningen.

Dersom arbeidsgiveren har valgt å benytte forenklet oppgjørsordning, skal han fortsette å innberette forskuddstrekket på den særskilte oppgjørsblanketten ut året, selv om beløpsgrensene for arbeidsgiveravgiftsfritak overskrides, jf. § 5-11-3 tredje ledd tredje punktum og fjerde ledd tredje punktum.

Dersom beløpsgrensene for arbeidsgiveravgiftsfritak overskrides, må arbeidsgiveren ved førstkommande terminforfall beregne og innberette arbeidsgiveravgiften av de samlede avgiftspliktige utbetalingene som til da er foretatt på den ordinære terminoppgaven (RF-1037), se punkt 9 og punkt 10. For senere terminer i året gjelder da de ordinære forfallsfristene for innberetning og innbetaling av arbeidsgiveravgift.

Det er gitt ut en egen brosjyre for private arbeidsgiver "[Lønnsarbeid i hjemmet](#)" hvor den forenklede oppgjørsordningen er nærmere beskrevet.

20 Generell grense for innberetningsplikt

Når samlede lønnsutbetalinger til en person i løpet av inntektsåret ikke overstiger kr 1000 kreves dette ikke lønnsinnberettet, jf. forskrift av 30. desember 1983 nr. 1974 § 1 første ledd første punktum.

³⁰ RF 1049 "Oppgjørsblankett for private arbeidsgivere" og RF 1062 "Oppgjørsblankett for veldedig eller allmenntilgjengelig institusjon eller organisasjon".

Dersom årlige lønnsutbetalinger i forbindelse med arbeid i tilknytning til betalerens eget hjem eller fritidsbolig til en person ikke overstiger kr 4000 kreves dette ikke innberettet, jf. forskriften § 1 første ledd annet punktum.

For skattefrie selskaper, foreninger og institusjoner som nevnt i skatteloven § 2-32 første ledd (institusjon eller organisasjon som ikke har erverv til formål mv.), gjelder også en beløpsgrense for innberetningsplikten på kr 4000, jf. forskriften § 1 tredje ledd.

Overskrides de ovennevnte beløpsgrensene skal hele beløpet lønnsinnberettes, og således være gjenstand for skattetrekk og evt. arbeidsgiveravgift. Som hovedregel er det plikt til å betale arbeidsgiveravgift selv om beløpet fritas for innberetningsplikt på grunn av beløpets størrelse, jf. folketrygdloven § 23-2 første ledd siste punktum. For private arbeidsgivere og veldedige eller allmennyttige organisasjoner eller institusjoner er det gitt særskilte regler for beregning av arbeidsgiveravgift, jf. punkt 17 og 18.

21 Arbeidsgiveravgift for konkursbo og dødsbo³¹

Konkursbo er å anse som enhver annen arbeidsgiver med plikt til å betale arbeidsgiveravgift, for eksempel ved fortsatt drift av virksomheten.

Det skal ikke svares arbeidsgiveravgift av utbetalinger fra konkursboet til hel eller delvis dekning av lønn mv. når lønnskravet er oppstått før konkursens åpning. Kravet på udekket arbeidsgiveravgift vil være dividendeberechtiget når lønnen er utbetalt før konkursen. Dette har sammenheng med når kravet på arbeidsgiveravgift anses oppstått. Kravet på arbeidsgiveravgift anses oppstått ved lønnsutbetalingen eller på det tidspunkt arbeidstakeren har anledning til å få lønnen utbetalt³².

Tilsvarende gjelder for dødsbo.

22 Vedlegg:

22.1 Vedlegg 1: Stortingets vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2010 (utdrag)

Hjemmel: Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 27. november 2009 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 bokstav a og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kap. 23.

For inntektsåret 2010 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1. Soneplassering

Arbeidsgiveravgift beregnes etter satsen som gjelder i den sone hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet.

Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket er registrert. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

Har foretaket registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten er registrert, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sone hvor

³¹ Se Lignings-ABC 2009/10 side 89.

³² Rt 1995 side 1667.

arbeidet utføres, benyttes likevel satsen i sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønnskostnadene som knytter seg til dette arbeidet. Det samme gjelder ved arbeidsutleie, dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn i den sonen virksomheten er registrert. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen.

Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende avgiftstermin etter registrert flyttedato.

§ 2. Soner for arbeidsgiveravgift

Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta og Leksvik i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Agdenes, Bjugn, Meldal, Midtre Gauldal, Rissa, Selbu og Ørland i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Aukra, Eide, Gjemnes, Haram, Herøy, Midsund, Nesset, Sande, Stordal, Vanylven i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Kvam, Modalen og Bømlo i Hordaland fylke,
- kommunene Sauda, Vindafjord og Finnøy i Rogaland fylke,
- kommunene Audnedal, Åseral, Hægebostad og Sirdal i Vest-Agder fylke,
- kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli og Iveland i Aust-Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome og Hjartdal i Telemark fylke,
- kommunene Sigdal og Rollag i Buskerud fylke,
- kommunene Gausdal, Søndre Land og Nordre Land i Oppland fylke,
- kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Våler, Åsnes og Åmot i Hedmark fylke.

Sone II omfatter:

- kommunene Meråker, Mosvik og Verran i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Norddal, Stranda, Rauma, Tingvoll, Sunndal og Sandøy i Møre og Romsdal fylke,
- Sogn og Fjordane fylke med unntak av kommunene Flora, Førde og Sogndal,
- kommunene Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Masfjorden og Fedje i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal, Utsira og Kvitsøy i Rogaland fylke,
- kommunene Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle i Aust-Agder fylke,
- kommunene Tinn, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu i Oppland fylke,

-kommunen Trysil i Hedmark fylke.

Sone III omfatter:

-kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,

-kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen og Tydal i Sør-Trøndelag fylke,

-kommunene Surnadal, Rindal, Aure og Halså i Møre og Romsdal fylke,

-kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang i Oppland fylke,

-kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Hedmark fylke.

Sone IV omfatter:

-Troms fylke, med unntak av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Tromsø,

-Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,

-kommunene Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka, Fosnes, Overhalla og Namsos i Nord-Trøndelag fylke,

-kommunene Frøya, Hitra, Åfjord, Roan og Osen i Sør-Trøndelag fylke,

-kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

Sone IVa omfatter:

-kommunen Tromsø i Troms fylke,

-kommunen Bodø i Nordland fylke.

Sone V omfatter:

-Finnmark fylke,

-kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen i Troms fylke.

§ 3. Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

Satsen for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2010 er:

-14,1 pst. i sone I.

-14,1 pst. i sone Ia, men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger 530 000 kroner for foretaket i 2010. For veitransportforetak er satsen 10,6 pst. inntil nevnte differanse overstiger 265 000 kroner for foretaket i 2010. Med veitransportforetak menes foretak som driver innen næringskodene 49.3 Annen landtransport med passasjerer og 49.4 Godstransport på vei, herunder flyttetransport, med unntak av 49.312 (Transport med sporveis- og forstadsbane) og 49.393 (Transport med taubaner, kabelbaner og skiheiser). Bestemmelsene om reduserte avgiftssatser i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd, eller foretak som har krav på støtte etter kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter. Når et foretak i sone Ia beregner avgift etter redusert sats, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til foretaket

ikke overstige 530 000 kroner i 2010, jf. forordning (EF) nr. 1998/2006 om bagatellmessig støtte inntatt i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 29/2007. For foretak som driver innen veitransport må slik samlet støtte ikke overstige 265 000 kroner i 2010.

-10,6 pst. i sone II.

-6,4 pst. i sone III.

-7,9 pst. i sone IVa.

-5,1 pst. i sone IV.

-0 pst. i sone V og for avgift som svares av foretak hjemmehørende på Svalbard, og når andre foretak utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

§ 4. Særregler om avgiftssats for stålproduksjon og skipsverft

Avgift skal beregnes med 14,1 pst., uansett hvor foretaket er hjemmehørende, når foretaket er beskjeftiget med produksjon av stålprodukter opplistet i Annex I til kapittel 25B om regionalstøtte i ESAs retningslinjer for statsstøtte. Det samme gjelder dersom foretaket bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy som er på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods, eller som er på minst 100 BRT til særlige formål, eller som er et slepefartøy på minst 365 kW, eller som er et flytende og flyttbart uferdig skrog av slike fartøy. Regelen i første punktum gjelder også foretak som foretar vesentlig ombygging av slike fartøy over 1 000 BRT.

Inntil differansen overstiger 530 000 kroner mellom den avgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. for foretaket i 2010 og den avgift som følger av satsen for sonen hvor foretaket drives etter reglene foran, er satsen likevel 10,6 pst. i sone II og Ia, 6,4 pst. i sone III, 7,9 pst. i sone IVa, 5,1 pst. i sone IV og 0 pst. i sone V. Dette gjelder likevel ikke for foretak som har krav på støtte med hjemmel i kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av første ledd og annen type virksomhet, kan avgiften kreves beregnet etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av virksomheten som ikke er omfattet av første ledd.

Bestemmelsen i § 3 annet strekpunkt femte punktum om begrensningene for samlet bagatellmessig støtte gjelder tilsvarende for virksomheter som anvender reduserte satser etter denne bestemmelse.

§ 5. Særregel om avgiftssats for produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

For virksomhet som bare driver med produksjon, foredling og engroshandelen av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregnes arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder følgende næringskoder:

01.1-01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1 02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende

	produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11-03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21-03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11-10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørefkjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av denne bestemmelsen og annen type virksomhet, kan arbeidsgiver kreve at avgiften beregnes etter satsene her for den del av virksomheten som omfattes av denne bestemmelsen.

22.2 Vedlegg 2: Folketrygdloven § 23-2

§ 23-2. Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveren skal betale arbeidsgiveravgift av lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som han plikter å innberette. Arbeidsgiveravgiften fastsettes i prosent av det beløp som skal innberettes for vedkommende år. Plikten til å betale arbeidsgiveravgift gjelder selv om beløpet fritas for innberetningsplikt på grunn av beløpets størrelse.

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift når arbeidet eller oppdraget er utført som ledd i selvstendig næringsvirksomhet. Av godtgjørelse til medlemmer i styrer, representantskap, utvalg, råd og lignende skal det alltid betales avgift som av lønnsinntekt.

Av naturalytelser og av godtgjørelse som skal dekke utgifter i forbindelse med utførelse av arbeid, oppdrag eller verv som nevnt i skatteloven § 5-10 bokstavene a og b, skal det betales avgift i den utstrekning naturalytelsene og godtgjørelsene skal tas med ved beregningen av forskottstrekk, se skattebetalingsloven § 5 og § 6. Det skal likevel betales avgift for verdien av fri kost på sokkelen, jf. skatteloven § 5-15 første ledd bokstav e nr. 1, uavhengig av om verdien inngår i trekkgrunnlaget.

Det skal betales arbeidsgiveravgift av arbeidsgiveres og det offentliges tilskott til livrente- og pensjonsordninger og arbeidsgiveres tilskott til Overføringsavtalens sikringsordning. Det samme gjelder pensjon fra arbeidsgiver når pensjonen har begynt å løpe etter 1. januar 1988. Plikten til å svare arbeidsgiveravgift gjelder også engangsbeløp til avløsning av rett til pensjon i arbeidsforhold som ikke er sikret ved premie og tilskudd.

Det skal ikke svares arbeidsgiveravgift av lønn og feriepenger så langt arbeidsgiveren får lønnen eller feriepengene refundert etter reglene i § 8-20 tredje ledd, § 8-21 tredje ledd eller § 22-3. Det skal heller ikke betales arbeidsgiveravgift av introduksjonsstønad etter introduksjonsloven eller kvalifiseringsstønad etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift for privat pass av barn som ikke har fylt 12 år før utgangen av inntektsåret, eller som har særlig behov for omsorg og pleie.

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift for lønnet arbeid i privat hjem og fritidsbolig når lønnen ikke gir fradragsrett for arbeidsgiveren og arbeidet ikke er en del av arbeidstakerens næring. Bortfallet av avgiftsplikt etter første punktum gjelder bare når slik lønn fra husholdningen ikke overstiger 60.000 kroner i inntektsåret. Departementet kan i forskrift avgrense avgiftsfritaket etter første og andre punktum og gi regler til utfylling og gjennomføring av det.

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift for lønnet arbeid for veldedig eller allmennyttig institusjon eller organisasjon når lønnsutgiftene ikke er knyttet til institusjonens eller organisasjonens næringsvirksomhet. Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 450.000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 45.000 kroner per ansatt. Lønnsutgifter til næringsvirksomhet inngår ikke i grensebeløpene i forrige punktum. Departementet kan i forskrift avgrense avgiftsfritaket etter første til tredje punktum og gi regler til utfylling og gjennomføring av det.

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift av godtgjørelse for arbeid i utlandet og på norsk kontinentalsokkel og i norsk territorialfarvann, når arbeidet er utført av en utenlandsk arbeidstaker som ikke er medlem i trygden. Det skal heller ikke betales arbeidsgiveravgift av godtgjørelse for religiøst, humanitært eller filantropisk arbeid utført av person utstasjonert i utlandet av misjonsselskap, menighet eller humanitær organisasjon, når oppholdet i utlandet varer i minst to år. Departementet kan i forskrift avgrense avgiftsfritaket etter andre punktum og gi regler til utfylling og gjennomføring av det.

Når det gjennomføres summarisk fellesoppgjør etter ligningsloven § 9-5 nr. 8, inngår det beløp som arbeidsgiveren blir ansvarlig for etter denne bestemmelsen, i grunnlaget for arbeidsgiveravgiften.

Plikten til å betale arbeidsgiveravgift gjelder ikke for lønn og godtgjørelse til personer som etter Wienkonvensjonen om diplomatisk samkvem artikkel 33 og artikkel 37 er unntatt fra trygden i Norge.

Stortinget fastsetter størrelsen på arbeidsgiveravgiften. - - -. Arbeidsgiveravgiften kan være geografisk differensiert. Det kan fastsettes særbestemmelser for foretak med virksomhet innen nærmere angitte næringer.

Departementet gir forskrifter med nærmere bestemmelser om hva som skal regnes som avgiftspliktige ytelser etter denne paragrafen.

22.3 Vedlegg 3: Forskrift 27. november 2003 nr. 1398 om forenklet oppgjør for arbeidsgiveravgift fra statens forvaltningsvirksomhet

Fastsatt av Finansdepartementet 27. november 2003 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 24-6 tredje ledd. Endret ved forskrift 22 des 2008 nr. 1582.

§ 1. Denne forskrift gjelder for beregning av arbeidsgiveravgift fra statens forvaltningsvirksomhet (statsforvaltningen).

Statsforvaltningen omfatter i denne forskrift:

- a) forvaltningsorganer som får fastsatt sine driftsbevilgninger over statsbudsjettet, herunder statens forretningsdrift og statsbankene, og
- b) forvaltningsorganer med unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet (såkalte post 50 virksomheter).

§ 2. Statsforvaltningen plikter å beregne arbeidsgiveravgift av lønn og annen godtgjørelse, jf. folketrygdloven § 23-2, etter de særlige satser som fastsettes for statsforvaltningen i det årlige vedtaket om avgift til folketrygden.

§ 3. De deler av statsforvaltningen som betaler månedlig innskudd til Statens pensjonskasse skal medta dette i beregningsgrunnlaget etter § 2. For de øvrige deler av statsforvaltningen beregnes avgift av slike innskudd sentralt og gjøres opp ved særskilte bevilgninger under Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

§ 4. Statsforvaltningen er unntatt fra å gi oppgave over beregnet arbeidsgiveravgift til skatteoppkreveren. Istedet gjennomføres forenklet oppgjør ved at beregnet avgift i rapport til statsregnskapet føres til utgift i samme måned som lønn og godtgjørelse er utbetalt til arbeidstaker. Samtidig skal arbeidsgiveravgiften bokføres som inntekt under folketrygdens kapittel i rapporten til statsregnskapet.

Første ledd gjelder ikke for de deler av statsforvaltningen som er omtalt i § 1 andre ledd b. Disse deler av statsforvaltningen skal gi oppgave over beregnet arbeidsgiveravgift etter § 2 til skatteoppkreveren for den kommune hvor hovedkontoret ligger etter de ordinære regler for oppgjør av arbeidsgiveravgift.

§ 5. Finansdepartementet kan gi nærmere retningslinjer til gjennomføring av reglene i forskriften.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2004. Samtidig oppheves forskrift av 22. desember 1997 nr. 1430 om forenklet oppgjør for arbeidsgiveravgift fra statens forvaltningsvirksomhet.

22.4 Vedlegg 4: Lov om Enhetsregisteret av 3. juni 1994 nr. 15 § 4

§ 4 Registreringsenheter.

Følgende enheter skal registreres i Enhetsregisteret hvis de registreres i tilknyttet register:

- a) Staten, fylkeskommuner og kommuner.
- b) Selskaper, samvirkeforetak, foreninger, stiftelser, verdipapirfond, bo og andre juridiske personer. Dødsbo og felleseiebo som identifiseres ved fødselsnummer, og indre selskaper, er likevel ikke registreringspliktige.
- c) Enkeltpersonsforetak.
- d) Tingsrettslige sameier som opptrer som sådanne utad.

Registreringsplikt i Enhetsregisteret gjelder også for enkeltpersoner som ikke er innehaver av enkeltmannsforetak, men som registreres i tilknyttet register.

Krav om registrering i Enhetsregisteret kan også følge av særskilt bestemmelse gitt i eller i medhold av lov.

Overenheter (konsern m.v.) og underenheter (bedrifter m.v.) tildeles organisasjonsnummer og registreres i Enhetsregisteret etter nærmere regler gitt av departementet.

Departementet kan i forskrift bestemme at også andre enheter kan registreres i Enhetsregisteret.

22.5 Vedlegg 5: Forskrift om avgifter til folketrygden for året 2010 for arbeidstakere utsendt til Norge fra Amerikas forente stater og Canada

Fastsatt av Arbeidsdepartementet den 29. januar 2010 med hjemmel i § 5 i forskrift fastsatt ved kongelig resolusjon av 29. januar 2010 om fastsettelse av avgiftsgrunnlag og avgiftssatser i folketrygden for visse grupper medlemmer for året 2010.

§ 1. Denne forskriften omfatter arbeidstakere i Norge som

- a) i medhold av artikkel 5 nr. 2 og 8 i avtalen om sosial trygd mellom Norge og Amerikas forente stater av 30. november 2001, eller
- b) i medhold av artikkel 7 i avtalen om sosial trygd mellom Norge og Canada av 12. november 1985 og punkt 6(b) og 9 i denne avtales sluttprotokoll, er pliktig medlem i folketrygdens sykestønadsdel under arbeid i Norge.

§ 2. Trygdeavgiften fastsettes til lav sats (3,0 prosent) av personinntekt som nevnt i skatteloven § 12-2 bokstav a. Dersom disse inntektene ikke er skattepliktige, fastsettes trygdeavgiften til 6,8 prosent.

§ 3. Dersom det for arbeidstakere nevnt i § 1 foreligger plikt til å betale arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven § 23-2 fastsettes denne avgiften til 7,0 prosent. Arbeidsgiveravgiften innkreves av skattemyndighetene.

§ 4. Forskriften trer i kraft straks og gis virkning fra 1. januar 2010. Fra samme dag oppheves forskrift av 30. januar 2009 nr. 85 om avgifter til folketrygden for året 2009 for arbeidstakere utsendt til Norge fra Amerikas forente stater og Canada.

22.6 Vedlegg 6: Forskrift om fastsettelse av avgiftsgrunnlag og avgiftssatser i folketrygden for visse grupper medlemmer for året 2010

Fastsatt ved kgl.res. 29. januar 2010 med hjemmel i stortingsvedtak 26. november 2009, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23-2, § 23-3, § 23-4 og § 23-9. Fremmet av Arbeidsdepartementet.

§ 3. Avgiftssatser

- b) For sjømenn som er ansatt på norsk skip i utenriksfart som er registrert i det ordinære norske skipsregisteret, med unntak av personer som er ansatt i tjeneste hos utenlandsk arbeidsgiver som driver næringsvirksomhet ombord, og er medlem i trygden etter lov om folketrygd § 2-6, betaler arbeidsgiveren en fast sats på kr 334 pr. måned uten hensyn til antall tjenestedager i måneden.

§ 6. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft straks og gis virkning fra 1. januar 2010. Fra samme dag oppheves forskrift av 30. januar 2009 nr. 85 om fastsettelse av avgiftsgrunnlag og avgiftssatser i folketrygden for visse grupper medlemmer for året 2009.